



سنجش

آزمون ۱۰ از ۱۴



شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان  
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود، مملکت اصلاح می‌شود.

امام خمینی (ره)

نام:

نام خانوادگی:

شماره داوطلبی:

صبح جمعه  
۱۴۰۲/۱۲/۲۵

## آزمون آزمایشی سنجش دوازدهم مرحله هشتم

# آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم تجربی (دوازدهم)

مدت پاسخگویی: ۱۱۵ دقیقه

تعداد سؤال: ۱۰۵

عنوان مواد امتحانی، تعداد، شماره سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخگویی
۱	ریاضی	۲۰	۱	۲۰	۳۷ دقیقه
۲	زیست‌شناسی	۲۵	۲۱	۴۵	۱۸ دقیقه
۳	فیزیک	۲۰	۴۶	۶۵	۲۵ دقیقه
۴	شیمی	۲۵	۶۶	۹۰	۲۵ دقیقه
۵	زمین‌شناسی	۱۵	۹۱	۱۰۵	۱۰ دقیقه

-۱ A، B، C، D و E در محلی سخنرانی می‌کنند، با کدام احتمال قبل از A، حداکثر یک نفر سخنرانی می‌کند؟

(۴) ۴۸/۰

(۳) ۴۲/۰

(۲) ۴/۰

(۱) ۴۵/۰

-۲ در ظرفی ۵ مهره سفید با شماره‌های ۱ تا ۶ و پنج مهره قرمز با شماره‌های ۱ تا ۶ داریم. دو تا مهره از این ظرف برمی‌داریم. با کدام احتمال جمع شماره‌های آن‌ها ۸ است؟

(۴)  $\frac{2}{11}$ (۳)  $\frac{1}{11}$ (۲)  $\frac{3}{22}$ (۱)  $\frac{5}{22}$ 

-۳ در کیسه‌ای ۱۱ مهره قرمز و ۳ مهره سفید موجود است. به ترتیب و به طور متوالی ۳ مهره از کیسه خارج می‌کنیم اگر احتمال اینکه ۲ مهره اول و آخر قرمز و مهره دوم سفید باشد  $\frac{5}{28}$  است. ۱۱ کدام است؟

(۴) ۷

(۳) ۸

(۲) ۵

(۱) ۴

-۴ A و B دو پیشامد مستقل‌اند که احتمال رخ دادن حداقل یکی از آن‌ها  $5/65$ . احتمال رخ دادن حداکثر یکی از آن‌ها  $85/0$  است. اگر  $P(B) < P(B')$  باشد، مقدار  $P(A - B)$  کدام است؟

(۴) ۴۵/۰

(۳) ۳۵/۰

(۲) ۲۵/۰

(۱) ۱۵/۰

-۵ در آزمایش پرتاب ۳ سکه، چند پیشامد دو عضوی وجود دارد که از آمدن «رو» در سکه اول، مستقل باشند؟

(۴) ۱۸

(۳) ۱۶

(۲) ۱۴

(۱) ۱۲

-۶ در پرتاب سه ناس با هم اگر مجموع از ۸ بیشتر نباشد، با کدام احتمال سه عدد متفاوت ظاهر می‌شود؟

(۴)  $\frac{4}{7}$ (۳)  $\frac{3}{7}$ (۲)  $\frac{2}{7}$ (۱)  $\frac{1}{7}$ 

-۷ اگر  $A \subseteq B$  و احتمال رخ ندادن پیشامد A به شرط رخ دادن پیشامد B برابر  $\frac{1}{3}$  باشد، نسبت احتمال رخ دادن پیشامد B به احتمال رخ دادن پیشامد A کدام است؟

(۴)  $\frac{2}{3}$ (۳)  $\frac{3}{2}$ 

(۲) ۲

(۱) ۱

-۸ با اضافه کردن اعداد ۱۴، ۱۲، ۲۲ به ۱۵ داده آماری، ضریب تغییرات به ۲۵ درصد می‌رسد و میانگین ثابت می‌ماند. واریانس داده‌های اولیه چقدر است؟

(۴) ۴۷/۱۵

(۳) ۶۷/۱۵

(۲) ۱۷/۱۵

(۱) ۹۷/۱۵

-۹ داده‌های آماری ۷ عدد صحیح زوج متوالی هستند که میانگین آن‌ها دو برابر انحراف معیار است. اگر به هر داده دو واحد اضافه و مقادیر حاصل را ۳ برابر کنیم، ضریب تغییرات داده‌های حاصل چند درصد می‌شود؟

(۴) ۴۰

(۳) ۳۵

(۲) ۳۰

(۱) ۲۵

-۱۰ سه عدد متوالی مضرب ۳ را در نظر بگیرید. عدد بزرگ‌تر را حذف می‌کنیم و به جای آن عدد بعدی مضرب ۳ را می‌نویسیم. عدد کوچک‌تر را حذف می‌کنیم و به جای آن عدد مضرب ۳ قبلی را می‌نویسیم. واریانس داده‌های جدید چند برابر واریانس داده‌های قبلی است؟

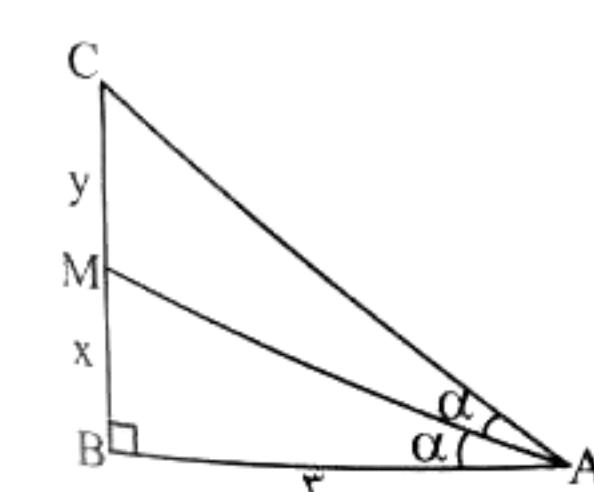
(۴) ۴

(۳) ۸

(۲) ۶

(۱) ۲

-۱۱ اگر g وارون تابع  $x + \sqrt{x} = f(x)$  باشد، آهنگ تغییر g در فاصله  $[2, \frac{3}{4}]$  چند برابر آهنگ لحظه‌ای تغییر g در  $x=1$  است؟

(۴)  $\frac{3}{\sqrt{5}-1}$ (۳)  $\frac{3}{5-\sqrt{5}}$ (۲)  $\frac{1}{5}$ (۱)  $\frac{\sqrt{5}}{5}$ (۳)  $\frac{27}{16}$ (۲)  $\frac{29}{16}$ (۴)  $\frac{29}{16}$ (۱)  $\frac{26}{16}$ (۲)  $\frac{28}{16}$ (۳)  $\frac{28}{16}$

- ۱۳- به ازای کدام مقادیر  $m$  تابع  $f(x) = \frac{x^7 + mx + 2}{x - 1}$  فاقد اکسترمم نسبی است، در کدام گزینه آمده است؟
- $m < 1$  (۴)       $m \leq -3$  (۳)       $m \leq 1$  (۲)       $m < -3$  (۱)

- ۱۴- تابع با ضابطه  $f(x) = \frac{x^7 |x^7 - 4|}{x - 1}$  چند نقطه اکسترمم دارد؟
- ۲ (۴)      ۱ (۳)      ۴ (۲)      ۳ (۱)

- ۱۵- مقدار ماکزیمم مطلق تابع  $f(x) = x |x^7 - 2x|$  روی بازه  $[-1, 2]$  کدام است؟

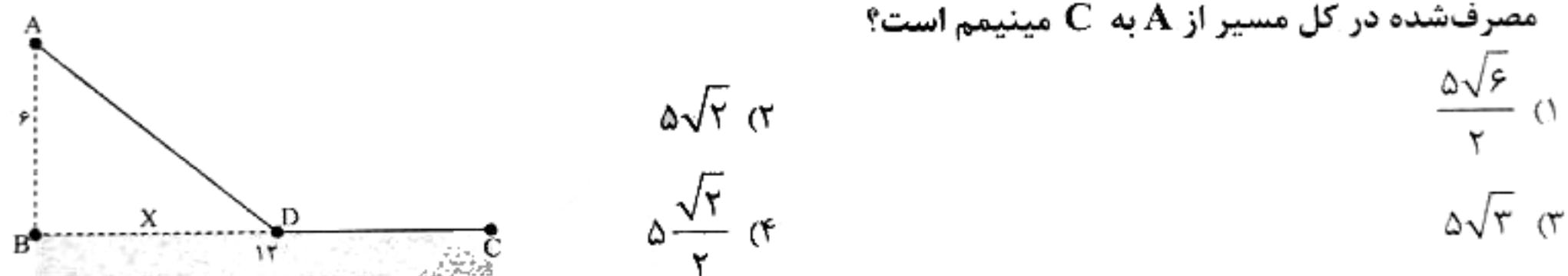
- $\frac{27}{23}$  (۴)       $-3$  (۳)       $\frac{32}{27}$  (۲)      ۳ (۱)

- ۱۶- اگر  $x \geq 2$   $g(x) = \frac{|x|}{x} - \frac{x}{|x+1|}$  و  $f(x) = \begin{cases} 5 & ; x \geq 2 \\ x & ; |x| < 2 \\ -3 & ; x \leq -2 \end{cases}$  کدام است؟
- ۳ (۴)      -۱ (۳)      ۱ (۲)      ۰ (۱) صفر

- ۱۷- درون سهمی  $f(x) = 2x - x^2$  مستطیل‌هایی چنان محاط کرده‌ایم که دو رأس آن روی نمودار سهمی و دو رأس دیگر آن روی محور طول‌ها قرار دارد. اگر  $2 \leq x \leq 5$  آنگاه بزرگ‌ترین مساحت مستطیل‌ها کدام است؟

- $\frac{1}{6\sqrt{3}}$  (۴)       $\frac{1}{3\sqrt{3}}$  (۳)       $\frac{2}{3\sqrt{3}}$  (۲)       $\frac{4}{3\sqrt{3}}$  (۱)

- ۱۸- یک مرغ دریابی در نقطه A قرار دارد. از A تا D پرواز کرده و در هر متر  $70^\circ$  واحد انرژی مصرف می‌کند. سپس از D تا C در سطح آب شنا می‌کند و در هر متر  $50^\circ$  واحد انرژی مصرف می‌شود. به ازای کدام مقدار x انرژی مصرف شده در کل مسیر از A به C مینیمم است؟



- ۱۹- در ظرف A دو مهره سفید و سه مهره سیاه و در ظرف B سه مهره سفید و ۴ مهره سیاه داریم. دو مهره از A به B می‌اندازیم و سپس از ظرف B دو مهره بیرون می‌آوریم. با کدام احتمال دو مهره اخیر همنگ هستند؟

- $\frac{84}{180}$  (۴)       $\frac{83}{180}$  (۳)       $\frac{82}{180}$  (۲)       $\frac{81}{180}$  (۱)

- ۲۰- شهری ۸ ساعت از شب‌نیروز را در تاریکی شب و ۱۶ ساعت دیگر را در روشنایی روز به سر می‌برد. اگر احتمال دزدیده شدن یک ماشین در روشنایی  $1/5000$  و در تاریکی  $3/5000$  برابر این مقدار باشد، درصد احتمال دزدیده شدن ماشین در یک شب‌نیروز چقدر است؟

- $\frac{1}{50}$  (۴)       $\frac{1}{40}$  (۳)       $\frac{1}{60}$  (۲)       $\frac{1}{30}$  (۱)

### زیست‌شناسی

- ۲۱- به طور معمول در چرخه‌های جنسی یک خانم جوان و بالغ، کدام گزینه درباره یاخته‌هایی که می‌توانند مسیر تخمکزایی را طی کنند، درست است؟

- (۱) هر یاخته‌ای که بعد از دوران بلوغ تحت اثر هورمون‌ها ایجاد شده است، دارای دو مجموعه کروموزوم مضاعف می‌باشد.
- (۲) هر یاخته‌ای که توانایی تشکیل لایه ممانعت‌کننده از لقاح سایر اسپرم‌ها را دارد، خارج غده جنسی تشکیل شده است.
- (۳) هر یاخته‌ای که در دوران جنینی مراحل تخمکزایی را آغاز می‌کند، می‌تواند واجد ساختارهای چهار کروماتیدی باشد.
- (۴) هر یاخته‌ای که برای تکمیل تخمکزایی تحت اثر هورمون‌های هیپوفیزی است، با زنش مژک‌ها در لوله رحمی حرکت می‌کند.

- ۲۲- چند مورد برای تکمیل عبارت زیر نامناسب است؟

«در بدن یک زن سالم و بالغ، می‌توان گفت در هر زمانی که انبابک (فولیکول) در حال رشد دارای یک اووسیت با موقعیت ..... می‌باشد؛ به طور حتم .....»

الف) مرکزی - هورمون‌های جنسی تخدمانی از ترشح هورمون LH و FSH ممانعت به عمل می‌آورد.

ب) غیرمرکزی - فولیکول واحد حفره پر از مایع، با یاخته‌های دیواره سطحی تخدمان در تماس است.

پ) مرکزی - مقدار ترشح هورمون آزادکننده هیپوталاموسی برخلاف هورمون استروژن در حال کاهش است.

ت) غیرمرکزی - لایه ژله‌ای اطراف اووسیت مشاهده می‌شود و گویچه قطبی اول در فولیکول دیده می‌شود.

(۴)

(۳)

(۲)

(۱)

- ۲۳- در بعد از وقوع لقاح و تشکیل یاخته تخم طبیعی، دو پرده محافظت‌کننده اطراف جنین تشکیل می‌شوند. می‌توان گفت ..... به نوعی وجه ..... این دو پرده محسوب می‌شود.

۱) منشاً گرفتن از یاخته‌های لایه بیرونی بلاستوسیست در طی هفته دوم بعد از لقاح - اشتراک

۲) احاطه کردن سرخرگ‌ها و سیاهرگ موجود در ساختار بندناو در سه ماهه سوم جنینی - اشتراک

۳) فراهم کردن نوعی مولکول زیستی لازم برای انجام تنفس یاخته‌ای در یاخته‌های ۲۱۱ جنینی - تمایز

۴) مجاورت داشتن با یاخته‌های تخصص نیافرود سازنده اندام‌ها و بافت‌های مختلف پیکر جنین - تمایز

- ۲۴- کدام گزینه عبارت زیر را از نظر درستی یا نادرستی متفاوت از سایر گزینه‌ها تکمیل می‌کند؟

«به طور معمول، در نوعی تخمیر که در ..... نقش دارد، تولید ..... بر مصرف ..... تقدم دارد.»

۱) ورآمدن خمیر نان - اولین ترکیب معدنی - مولکول‌های ناقل الکترون

۲) ترش شدن شیر - اولین مولکول نوکلئوتیدی دوفسفاته - اولین ترکیب آلی فسفات‌دار

۳) تولید فرآورده‌های شیری - ترکیب نهایی حاصل از قندکافت - آخرین ترکیب فسفات‌دار

۴) تولید خیارشور - اولین ترکیب آلی سه‌کربنی فاقد فسفات - مولکول دو نوکلئوتیدی ناقل الکترون

- ۲۵- با توجه به روش‌های مختلف تثبیت کربن مطرح شده در کتاب زیست‌شناسی ۳، کدام گزینه درست است؟

۱) هر گیاهی که در یاخته‌های غلاف آوندی، واکنش‌های وابسته به نور انجام می‌دهد، در یاخته میانبرگ فاقد آنزیم کربوکسیلاز است.

۲) هر گیاهی که فقط در هنگام روز با مصرف کربن دی‌اکسید، نوعی اسید آلی می‌سازد، دارای میانبرگ‌های نرده‌ای و اسفنجی است.

۳) هر گیاهی که اسید آلی چهارکربنی را از طریق پلاسمودسم در برگ جایه‌جا می‌کند، فقط در برخی کلروپلاست‌ها، روپیسکو دارد.

۴) هر گیاهی که در نبود نور خورشید توانایی تثبیت کربن را دارد، در هر یاخته فتوسنتز کننده، تثبیت دومرحله‌ای انجام می‌دهد.

- ۲۶- با توجه به شکل زیر که ساختار ارتباط‌دهنده جنین انسان و جفت را نشان می‌دهد، کدام عبارت درست است؟

۱) بخش شماره «۱» خون روش دریافتی از قلب جنین را به سمت حوضچه‌های خونی رحم هدایت می‌کند.

۲) بخش شماره «۲» به کمک یاخته‌هایی از بلاستوسیست تشکیل شده که در هضم دیواره رحم نقش دارند.

۳) بخش شماره «۳» مانع از ادغام خون مادر و جنین شده و همزمان با فرآیند جایگزینی جنین تشکیل می‌شود.

۴) بخش شماره «۴» تا هفته دهم در حال تمایز است و حین زایمان همراه با جنین از بدن مادر خارج می‌شود.

- ۲۷- مطابق اطلاعات کتاب درسی، کدام مورد در رابطه با گیاه کدو درست است؟

۱) گلبرگ‌های زردرنگی دارد که با فاصله اندکی در مجاورت یکدیگر قرار دارند.

۲) کلاله‌ای غیرمنشعب با ظاهر متورم دارد که با خامه‌ای سفیدرنگ اتصال دارد.

۳) گل‌های دوجنسی دارد که به دلیل فقدان برخی از حلقه‌های گل، ناکامل هستند.

۴) گل‌های آن در گیاهان مختلف ممکن است اندازه متفاوتی با یکدیگر داشته باشند.

- ۲۸- کدام گزینه برای تکمیل عبارت زیر مناسب است؟

«مطابق اطلاعات فصل هفتم زیست‌شناسی (۳)، در نوعی روش درمانی که برای تولید آنزیم مورد نیاز دستگاه

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

۱) بعد از جاسازی ژن درون ویروس - ویروس طوری تغییر داده می‌شود که توانایی تکثیر خود را از دست دهد.

۲) قبل از تغییر یاخته‌های بیمار از لحاظ ژنتیکی - ویروس تغییر یافته به درون یاخته‌های فرد سالم منتقل می‌شود.

۳) بعد از ایجاد تغییر در ماده ژنتیکی یاخته‌های بیمار - یاخته‌های تغییر یافته به درون یاخته‌های فرد سالم منتقل می‌شود.

۴) قبل از وارد کردن پروتئین یا هورمون تولیدشده توسط یاخته‌های تغییر یافته به بدن فرد وارد و مدتی آنزیم موردنظر را تولید می‌کنند.

تغییر می‌شود.

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

ایمنی بدن دختری ۴ ساله به کار برده شد، در مرحله ..... به طور حتم .....»

- ۲۹ - مطابق اطلاعات کتاب درسی، کدام مورد درباره یاخته‌های بینیادی موجود در مغز استخوان یک زن باردار درست است؟

- ۱) همانند یاخته‌های بینیادی موجود در پوست او، توانایی تولید یاخته‌های مربوط به اندام‌های مختلف را دارند.
- ۲) همانند یاخته‌های بینیادی موجود در کبد او، می‌توانند یاخته‌هایی را تولید کنند که پیک شیمیایی ترشح می‌کنند.
- ۳) برخلاف یاخته‌های مورولا، در تولید یاخته‌های ماهیچه‌های اسکلتی و انواع گویچه‌های موجود در خون نقش دارند.
- ۴) برخلاف یاخته‌های توده درونی بلاستولا، نمی‌توانند در محیط آزمایشگاهی همه بافت‌های یک جنین کامل را بسازند.

- ۳۰ - چند مورد برای تکمیل عبارت زیر نامناسب است؟

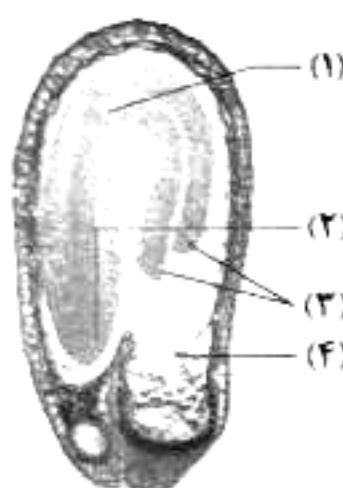
«در ارتباط با همه یاخته‌های هاپلوبیدی که در گیاه تک‌جنسی دارای ..... تولید می‌شوند می‌توان گفت .....»

- الف) بساک - با تقسیم خود یاخته‌هایی را ایجاد می‌کنند که در ایجاد تخم اصلی ممکن است نقش داشته باشند.
- ب) خامه - حاصل تقسیم می‌توز نوعی یاخته هستند که از بافت خورش موجود در تخک‌های گیاه نشأت گرفته است.
- پ) خامه - درنتیجه فرآیند تقسیمی ایجاد می‌شوند که رشته‌های دوک، کروموزوم‌ها را به سمت سانتریول‌ها می‌کشند.
- ت) بساک - درنتیجه تقسیم یاخته‌ای ایجاد می‌شوند که با دیگر یاخته‌های حاصل از همان تقسیم، اندازه یکسانی دارند.

(۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

- ۳۱ - با توجه به شکل زیر که دانه نوعی گیاه را نشان می‌دهد، کدام گزینه برای تکمیل عبارت زیر مناسب است؟

«به طور معمول، بخش شماره ..... برخلاف بخشی از دانه .....»



- (۱) ۲ - غلات که پروتئین مؤثر در ایجاد بیماری سلیاک را ذخیره می‌کند، یاخته‌هایی با دو مجموعه کروموزومی دارد.

- (۲) ۳ - ذرت که بیشتر حجم دانه بالغ را اشغال می‌کند، مواد غذایی مورد نیاز رشد رویان را در خود ذخیره می‌نماید.

- (۳) ۴ - غلات که هورمون جیبریلیک‌اسید را آزاد می‌کنند، در یاخته‌های خود ال‌ال‌هایی دارد که با پوسته دانه مشترک است.

- (۴) ۱ - ذرت که در پایین‌ترین بخش رویان قرار دارد، با تقسیم یاخته‌های مریستمی در آغاز رویش دانه، طویل‌تر می‌شود.

- ۳۲ - تنفس یاخته‌ای فرآیندی است که طی آن گروهی از یاخته‌ها می‌توانند بخشی از انرژی مورد نیاز خود را از طریق آن تأمین کنند. کدام یک از گزینه‌های زیر در ارتباط با تنها یکی از دو مرحله ابتدایی این فرآیند به درستی بیان شده است؟

- (۱) تعداد ترکیبات معدنی موجود در فضای درون یاخته دچار تغییر می‌گردد.

- (۲) با تولید مولکول‌های کربن‌دار تأمین‌کننده انرژی گروهی از انتقال‌ها فعال همراه است.

- (۳) در محلی از یاخته صورت می‌گیرد که اندامک‌های تولید‌کننده پروتئین‌های میتوکندری قابل رویت‌اند.

- (۴) کاهش نوعی مولکول دو نوکلوتیدی در پی کاهش تعداد کربن‌های ترکیب اولیه آغاز‌کننده فرآیند، صورت می‌گیرد.

- ۳۳ - کدام مورد در گیاه برگ بید، چرخه کالوین را از چرخه کربس متغیر نمی‌کند؟

- (۱) مولکول شش کربن‌های با از دست دادن کربن‌دی‌اکسید به مولکولی با تعداد کربن کمتر تبدیل می‌شود.

- (۲) به منظور بازسازی مولکول آغازگر چرخه، لازم است تا مولکول‌های نوکلئوتیدی سه‌فسفاته مصرف شوند.

- (۳) به منظور تولید هر مولکول پنج کربنی در چرخه، باید نوعی مولکول حامل الکترون، مصرف و یا تولید شود.

- (۴) از ترکیب دو نوع مولکول با تعداد کربن‌های متفاوت، مولکولی شش کربن‌های تولید و سپس مصرف می‌شود.

- ۳۴ - چند مورد برای تکمیل عبارت زیر مناسب است؟

«طبق مطالب کتاب درسی در میان گیاهان نهاندانه، در ارتباط با ..... می‌توان گفت ممکن نیست .....»

- الف) همه گیاهان چوبی - پس از تولید میوه و دانه در سال اول، رشد رویشی خود را متوقف نمایند.

- ب) برخی از گیاهان غیرچوبی - پس از تولید دانه و میوه، رشد رویشی خود را مدت‌ها ادامه دهند.

- پ) برخی از گیاهان چوبی - پس از گذراندن چند سال رشد رویشی، هر ساله دانه و میوه تولید کنند.

- ت) همه گیاهان غیرچوبی - چندین سال رشد رویشی داشته باشند و سپس دانه و میوه تولید کنند.

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

- ۳۵ - کدام گزینه برای تکمیل عبارت زیر نامناسب است؟

«به طور معمول، هورمون ..... سبب .....»

- (۱) اتیلن - نرم شدن میوه‌ها در پی تأثیر بر روی بخشی از دیواره یاخته‌ای می‌شود.

- (۲) جیبرلین - طویل شدن گیاهان بوته‌ای در محلی از ساقه می‌شود که در بین دو گره واقع شده است.

- (۳) آبسیزیک اسید - خروج یون‌های پتاسیم و کلر از سلول‌های نگهبان روزنه و کاهش فشار اسمزی آن‌ها می‌شود.

- (۴) اکسین - ممانعت از رشد جوانه‌های جانشی در پی کاهش هورمون مؤثر بر تولید میوه‌های بدون دانه می‌شود.

۳۶- کدام گزینه عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

«طبق مطالب کتاب درسی، امکان ..... در گیاه .....»

(۱) ندارد - (ب)، طی روزهای بلند تابستان، سرلاط رویشی به سرلاط

را یشی تبدیل شود.

(۲) دارد - (ب)، ایجاد شکست شب باعث ایجاد اختلال در فرآیند

گل‌دهی گیاه شود.

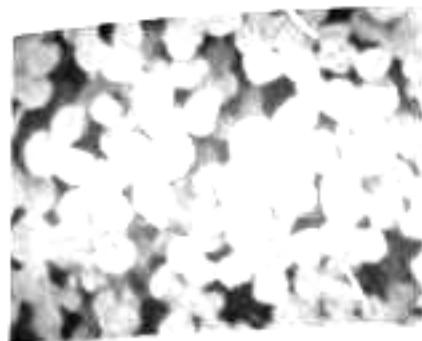
(۳) دارد - (الف)، طی روزهای بلند تابستان، سرلاط رویشی به سرلاط

را یشی تبدیل شود.

(۴) ندارد - (الف)، طی روزهای کوتاه پاییز، گل‌های دارای گلبرگ

سفیدرنگ تولید شود.

الف



۳۷- مطابق اطلاعات کتاب درسی، در خصوص درخت آکاسیا و جاندارانی که با آن در ارتباط هستند، کدام عبارت درست است؟

(۱) به هنگام باز شدن گل‌های این گیاه، ترکیبات شیمیایی آزاد می‌شود که زنبورها را فراری می‌دهد.

(۲) جاندارانی که از این گیاه محافظت می‌کنند، دانه‌های گرده رسیده آن را بین گل‌ها جابه‌جا می‌نمایند.

(۳) به دنبال تولید گرده در گل‌های این گیاه، میزان آسیب‌پذیری گیاه در برابر جانداران مهاجم افزایش می‌یابد.

(۴) جانداران محافظت تنهای در برابر جاندارانی از خود واکنش نشان می‌دهند که قصد خوردن برگ‌های گیاه را داشته باشد.

۳۸- چند مورد، عبارت زیر را به نادرستی تکمیل می‌کند؟

«به‌طور معمول، در ارتباط با ..... جانوران مطرح شده در کتاب درسی که ..... می‌توان گفت .....»

الف) همه - توانایی بکرزاپی دارند - فرد همواره می‌تواند به تنها یی تولیدمثل کرده و زاده ایجاد کند.

ب) تنها برخی از - از نوع هرمافرودیت هستند - تخمدانهای جانور خودلقاچ در مجاورت بیضه‌ها قرار دارد.

پ) تنها برخی از - توانایی بکرزاپی دارند - وقوع نوترکیبی می‌تواند بر تنوع زاده‌های حاصل از تولیدمثل بیفزاید.

ت) همه - از نوع هرمافرودیت هستند - طی لقاچ داخلی، اسپرم و تخمک یک فرد با یکدیگر ادغام می‌شوند.

۱) ۴ ۲) ۳ ۳) ۲ ۴) ۱

۳۹- کدام گزینه عبارت زیر را به‌طور مناسب کامل می‌کند؟

«مطابق اطلاعات کتاب درسی، همه باکتری‌هایی که ..... به‌طور حتم .....»

(۱) بدون مصرف آب، الکترون مورد نیاز را تأمین می‌کند - کربن‌دی‌اکسید را با یک ترکیب هیدروژن‌دار واکنش می‌دهند.

(۲) بدون استفاده از نور مواد معدنی را به آلی تبدیل می‌کنند - در اطراف دهانه آتشفسان‌های زیر آب زندگی می‌کنند.

(۳) نوعی کلروفیل را در غشای یاخته خود دارند - واکنش‌های مستقل از نور را در سبزدیسه خود انجام می‌دهند.

(۴) رنگیزه فتوستزی از نوع باکتریوکلروفیل دارند - کربن‌دی‌اکسید را جذب کرده و اکسیژن تولید می‌کنند.

۴۰- کدام گزینه در ارتباط با دوره‌های زیست‌فناوری مطرح شده در کتاب درسی به درستی بیان شده است؟

(۱) در دوره زیست‌فناوری سنتی برخلاف کلاسیک، انسان بدون آگاهی از جزئیات نحوه ایجاد مواد غذایی به تولید آن‌ها پرداخت.

(۲) در دوره زیست‌فناوری نوین برخلاف کلاسیک، با کشت میکرو ارگانیسم‌ها به تولید انواع مختلفی از مواد پرداخته شد.

(۳) در دوره زیست‌فناوری کلاسیک همانند سنتی، تولید محصولات غذایی با استفاده از فرآیندهای تخمیر آغاز شد.

(۴) در دوره زیست‌فناوری کلاسیک همانند نوین، اصلاح خصوصیات ریز جانداران جهت تولید محصولات بهتر انجام شد.

۴۱- کدام موارد، عبارت زیر را به‌طور نادرست تکمیل می‌کند؟

«مطابق اطلاعات کتاب درسی، در گیاه سبب زمینی، در باره هر ساقه ..... می‌توان بیان داشت .....»

الف) زیرزمینی - به علت ذخیره پلی‌ساکارید در نوعی پلاست یاخته‌های پارانشیمی، متورم شده است.

ب) هوایی - سبزینه در برخی یاخته‌های خود دارد و به برگ‌های پهنه با رگ برگ‌های منشعب متصل است.

پ) زیرزمینی - به ریشه‌های افشار متصل است که می‌تواند آب و مواد معدنی لازم برای گیاه را جذب نمایند.

ت) هوایی - در سطح بیرونی یاخته‌های خود نوعی ترکیب لیپیدی دارد که میزان تعرق را از سطح گیاه کاهش می‌دهد.

(۱) الف و پ ۲) ب و ت ۳) ب و پ ۴) الف و ت

۴۲- در زنجیره انتقال الکترون موجود در غشای درونی میتوکندری، پروتئینی که ..... لزوماً .....

(۱) الکترون را مستقیماً از حاملین الکترون دریافت می‌کند - از انرژی الکترون در جهت انتقال پروتون‌ها استفاده می‌نماید.

(۲) در سطح هر دو لایه غشای درونی وجود ندارد - الکترون‌هایی را دریافت می‌کند که مقداری از سطح انرژی آن‌ها کاسته شده است.

(۳) الکترون‌ها را به خارج از زنجیره منتقل می‌کند - الکترون را از مولکولی دریافت می‌کند که با لایه فسفولیپیدی سطح داخلی غشای درونی ارتباط دارد.

(۴) برای اولین بار همه الکترون‌ها را از پروتئینی دیگر دریافت می‌کند - با انتقال پروتون‌ها، باعث کاهش اختلاف غلظت آن‌ها در

دو سوی غشا می‌شود.

- ۴۳ - کدام گزینه، برای تکمیل عبارت زیر مناسب است؟

- «به‌طور معمول، در هر یک از مراحل مهندسی ژنتیک که در آن فعالیت آنزیم ..... قابل مشاهده .....»
- ۱) برش‌دهنده - است، به‌دلیل اثر این آنزیم قطعاتی از دna با توالی‌های مختلف ایجاد می‌شود.
  - ۲) اتصال‌دهنده - نیست، نوعی آنزیم، توالی نوکلئوتیدی خاص را در مولکول دna تشخیص می‌دهد.
  - ۳) برش‌دهنده - نیست، از پادزیست جهت جداسازی یاخته‌های ترازنی از سایر یاخته‌ها استفاده می‌شود.
  - ۴) اتصال‌دهنده - است، انتهایی از مولکول دna با تعداد نوکلئوتیدهای متفاوت در هر رشته ایجاد می‌شود.

- ۴۴ - مطابق متن کتاب درسی، کدام گزینه برای تکمیل عبارت زیر مناسب است؟

«اینترفرون نوع یک تولیدشده توسط مهندسی پروتئین، از نظر ..... با اینترفرون نوع یک تولیدشده ..... دارد.»

(۱) میزان ایجاد مقاومت در یاخته‌های سالم بدن در مقابل ویروس هپاتیت B - توسط یاخته‌های آلوده در بدن انسان، تفاوت

(۲) نحوه قرارگیری گروه‌های R آمینواسیدی‌های سازنده نسبت به یکدیگر - توسط یاخته‌های هدف لنفوسيت T، تفاوت

(۳) میزان پایداری پروتئین در مقابل تغییرات شرایط محیطی مانند گرما - توسط باکتری‌ها در مهندسی ژنتیک، شباهت

(۴) توالی آمینواسیدی در سطح ساختاری اول این پروتئین‌ها - توسط مهندسی ژنتیک در نوعی تک‌یاخته، شباهت

- ۴۵ - با توجه به مراحل ساخت نوعی دارو به نام **Humulin N**، کدام گزینه درست است؟

(۱) در مرحله اول، با استخراج زن زنجیره A، این توالی بلافاصله در مجاورت راه انداز مخصوص به خود قرار می‌گیرد.

(۲) در مرحله دوم، فقط زن مربوط به ساخت زنجیره‌های پلی‌پیتیدی سازنده هورمون توسط رنابسپاراز رونویسی می‌شوند.

(۳) در مرحله سوم، در زمان ترجمه رنای پیک ساخته شده توسط رنابسپاراز، ابتدا انتهایی آمینی زنجیره‌ها ساخته می‌شوند.

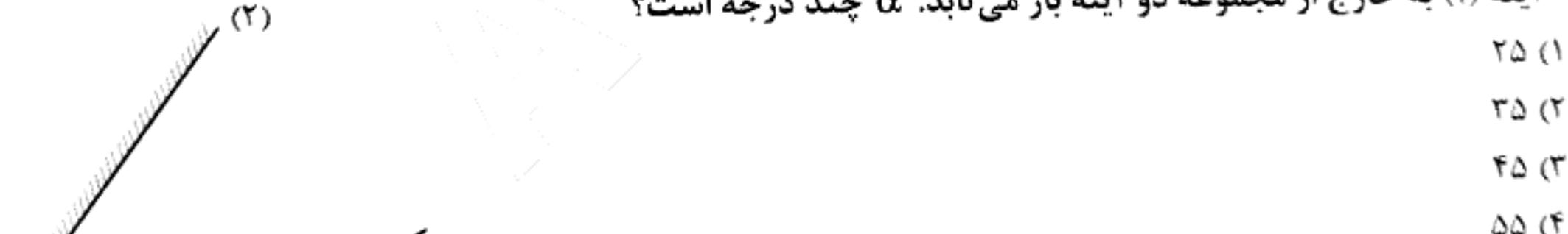
(۴) در مرحله چهارم، با ایجاد دو پیوند شیمیایی بین آمینواسیدهای زنجیره‌ها، تغییر شکل سه بعدی زنجیره‌ها رخ می‌دهد.

**فیزیک**

- ۴۶ - خفashی در حین پرواز به طرف مانعی با تندی ثابت  $\frac{m}{s} = 15$ ، امواج فرacoتوی را گسیل می‌کند که طول موج  $3/25 \text{ mm}$  و بسامد  $120 \text{ kHz}$  دارد. اگر خفash، پژواک این فرacoوت را پس از  $58^{\circ}$  دریافت کند، فاصله مانع تا خفash در لحظه دریافت پژواک صوت چند متر بوده است؟

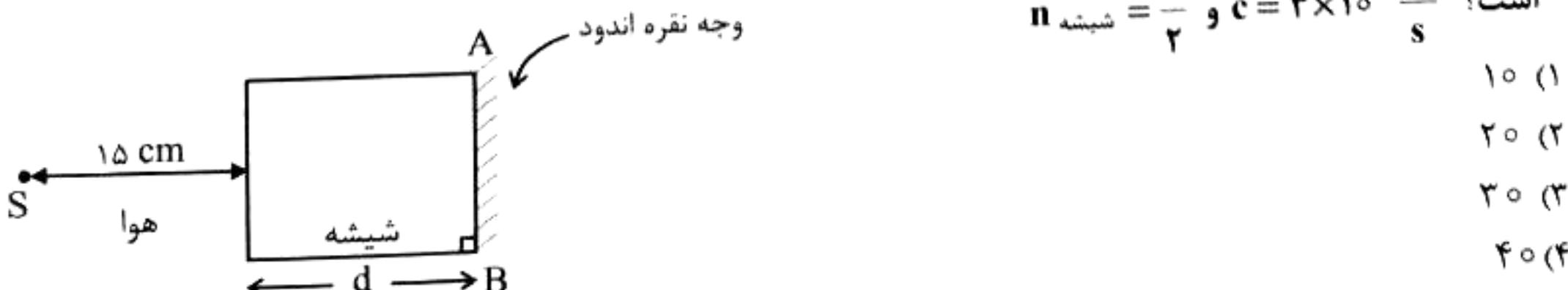
(۱)  $97.5$  (۲)  $95$  (۳)  $100$  (۴)  $112.5$

- ۴۷ - مطابق شکل پرتو نوری به آینه (۱) می‌تابد و پس از بازتاب از سطح آینه‌ها، درنهایت با زاویه بازتاب  $\alpha$  از سطح آینه (۱) به خارج از مجموعه دو آینه باز می‌تابد.  $\alpha$  چند درجه است؟

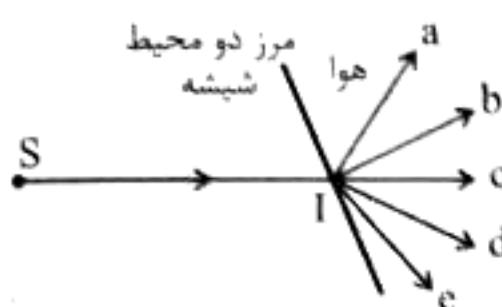


- ۴۸ - وجه AB از یک تیغه شیشه‌ای به ضخامت d مانند شکل زیر نقره اندود (آینه) شده است. از نقطه S پرتو نوری به‌طور عمود بر تیغه تابیده می‌شود و پس از طی نمودن ضخامت تیغه از وجه AB بازمی‌تابد و مجدداً به نقطه S می‌رسد. اگر زمان حرکت نور از نقطه S تا برگشت به نقطه S  $5 \text{ ns}$  باشد، ضخامت شیشه (d) چند سانتی‌متر است؟

$$\frac{3}{2} \times 10^8 \frac{\text{m}}{\text{s}} = c \quad \text{و} \quad \frac{3}{2} \times 10^8 \frac{\text{m}}{\text{s}} = \text{شیشه}$$



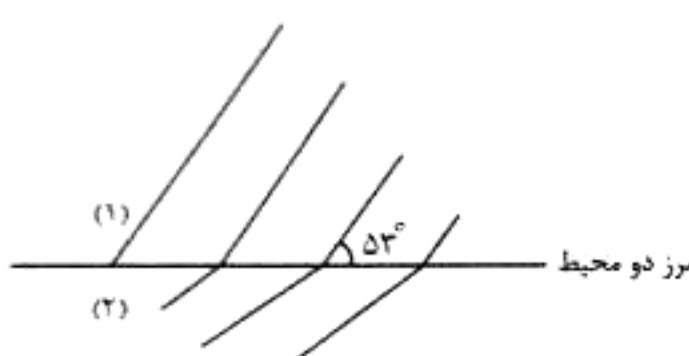
- ۴۹- در شکل زیر پرتوی SI شامل دو پرتوی قرمز و آبی از شیشه وارد هوا می‌شود. کدام پرتوی شکست، نور قرمز است؟



- a (۱)  
b (۲)  
c (۳)  
d (۴)

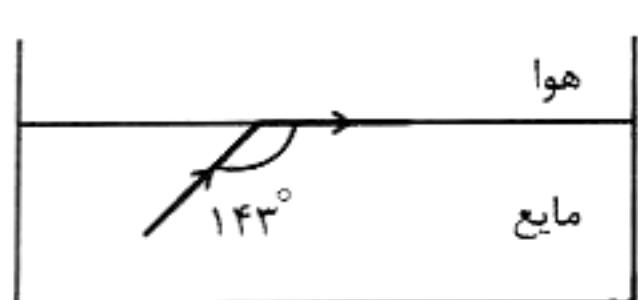
- ۵۰- در شکل زیر، جبهه‌های موج نور مرئی در عبور از محیط (۱) به محیط (۲) رسم شده‌اند. یکی از این دو محیط هوا و دیگری محیط شفافی با ضریب شکست ۱/۶ است. زاویه شکست در محیط (۲) چند درجه است؟

$\alpha$	۳۰°	۳۷°	۴۵°	۵۳°	۶۰°
$\sin \alpha$	۰/۵	۰/۶	۰/۷	۰/۸	۰/۸۵



- ۳۰° (۱)  
۳۷° (۲)  
۴۵° (۳)  
۶۰° (۴)

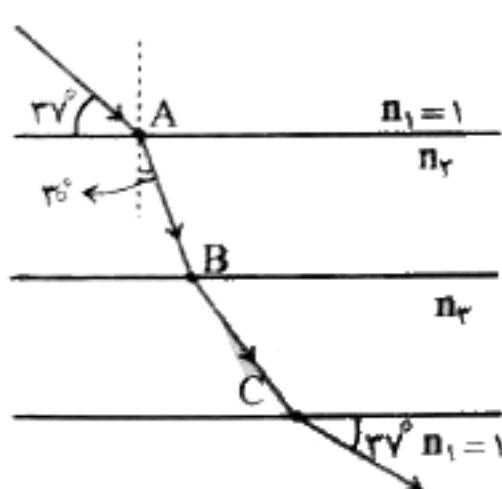
- ۵۱- پرتوی تکفام نور قرمز مطابق شکل از درون مایعی وارد هوا می‌شود به‌طوری که زاویه شکست در هوا ۹۰° است. طول موج این پرتو در داخل مایع چند نانومتر است؟ (طول موج نور قرمز در هوا ۶۵۰ nm است).



$\alpha$	۳۰°	۳۷°	۴۵°	۵۳°	۶۰°
$\sin \alpha$	۰/۵	۰/۶	۰/۷	۰/۸	۰/۸۵

- ۳۹۰ (۱)  
۴۲۵ (۲)  
۴۵۵ (۳)

- ۵۲- در شکل رو به رو  $AB = 10\text{ m}$  و  $BC = 6\text{ m}$  است. اگر پرتوی نور تکفام مسیر ABC را در  $8.0\text{ ns}$  طی کند.



$$\text{ضریب شکست محیط سوم } (n_2) \text{ چقدر است؟ } c = 3 \times 10^8 \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

- ۱/۲ (۱)  
۴ (۲)  
۳ (۳)  
۱/۶ (۴)  
۷ (۵)

$\alpha$	۳۰°	۳۷°	۴۵°	۵۳°	۶۰°
$\sin \alpha$	۰/۵	۰/۶	۰/۷	۰/۸	۰/۸۵

- ۵۳- چه تعداد از جمله‌های زیر درست است؟

- الف) دستگاه سنگ‌شکن کلیه (لیتوتریپسی) به کمک بازتابنده‌های فرacoتی کار می‌کند.  
ب) برای اندازه‌گیری تنیدی شارش خون از مکان‌یابی پژواکی به همراه اثر دوپلر امواج فرacoت استفاده می‌شود.  
پ) در آب‌های کم‌عمق جبهه موج امواج سطحی دچار شکست شده به‌طوری که در بخش کم‌عمق فاصله جبهه‌های موج کمتر می‌شود.  
ت) قانون بازتاب عمومی هم برای بازتاب منظم و هم برای بازتاب نامنظم به کار می‌رود.

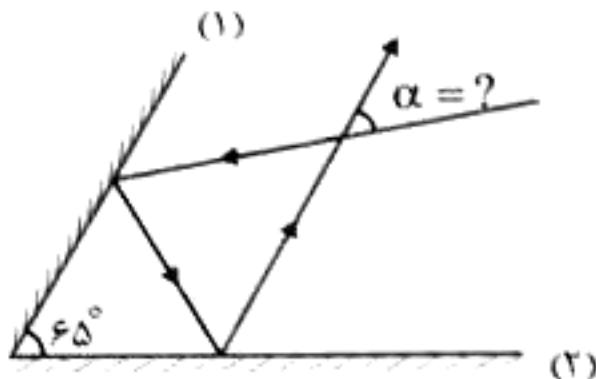
- ۴ (۱)

- ۳ (۲)

- ۲ (۳)

- ۱ (۴)

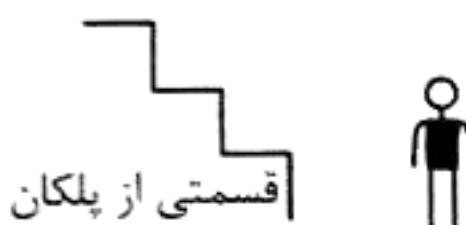
- ۵۴- در شکل زیر، پرتوی نور پس از برخورد به آینه تخت (۱) بازتاب شده، به آینه تخت (۲) برخورد کرده و از آینه (۲) نیز بازتاب شده است. زاویه  $\alpha$  در این شکل چند درجه است؟



- (۱) ۳۰  
(۲) ۴۰  
(۳) ۵۰  
(۴) ۶۰

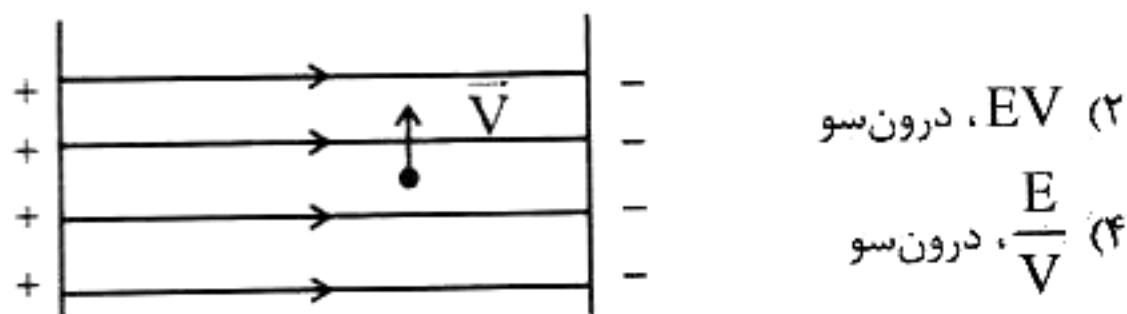
- ۵۵- شخصی در مقابل یک رشتہ پلکان بسیار بلند با تعداد پله‌های زیاد که همگی به عرض ۳۵ cm هستند ایستاده است. این شخص یکبار کف دستان خود را به هم می‌زند. مجموعه پژواک‌های صدای دست شخص با چه بسامدی

به گوش شخص می‌رسد؟ (تندی انتشار صوت در محیط  $329 \frac{m}{s}$  است).



- (۱) ۳۵۰  
(۲) ۴۷۰  
(۳) ۵۶۰  
(۴) ۹۴۰

- ۵۶- ذره بارداری با جرم ناچیز و بار  $q$ - با سرعت  $v$  در میدان الکتریکی یکنواخت  $E$  بین دو صفحه خازن مطابق شکل در حرکت است. بزرگی و جهت میدان مغناطیسی  $B$ ، کدام گزینه باشد تا ذره از مسیر مستقیم خود منحرف نشود؟

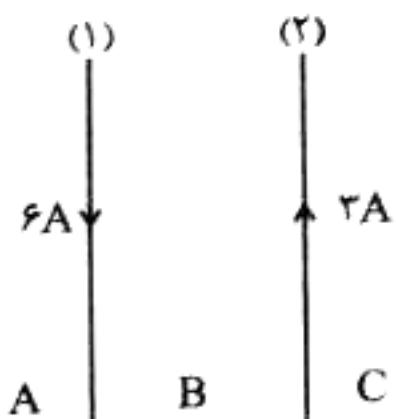


- (۱)  $EV$ ، درون سو  
(۲)  $\frac{E}{V}$ ، درون سو

- ۵۷- بردار میدان مغناطیسی یکنواختی در SI به صورت  $\vec{B} = 0, 8\vec{i} + 0, 6\vec{j}$  است. اگر در این میدان، سیم راست و بلندی که از آن جریان الکتریکی  $20$  آمپر می‌گذرد، منطبق بر محور  $y$  باشد، بزرگی نیرویی که از طرف میدان بر  $50$  cm از این سیم وارد می‌شود، چند نیوتن است؟

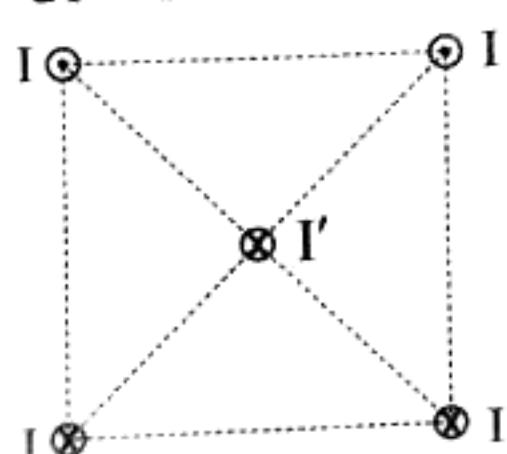
- (۱) ۸  
(۲) ۶  
(۳) ۱۰  
(۴) صفر

- ۵۸- دو سیم بلند و موازی حامل جریان‌های  $3A$  و  $6A$  در شکل، نشان داده شده‌اند. در کدام یک از ناحیه‌های  $A$  و  $B$  و  $C$ ، نقاطی با میدان مغناطیسی صفر وجود دارد؟



- A (۱)  
B (۲)  
C (۳)  
C و A (۴)

- ۵۹- مطابق شکل زیر، چهار سیم راست و بلند و موازی حامل جریان‌های مساوی  $I$  و در جهت‌های نشان داده شده، در رأس‌های یک مربع قرار دارند. نیروی الکترومغناطیسی خالص وارد بر سیم راست و بلند حامل جریان درون سوی  $I'$  که از مرکز مربع می‌گذرد، در کدام جهت است؟



- ↑ (۱)  
↓ (۲)  
→ (۳)  
← (۴)

- ۶۰- سیم‌لوله‌ای به طول  $\ell$  شامل  $N$  دور سیم روکش دار که در یک لایه کنار هم پیچیده شده‌اند. اگر قطر سیم  $4\text{mm}$  و از آن جریان  $4\text{A}$  عبور کند. میدان مغناطیسی یکنواخت درون سیم‌لوله چند گاوس است؟

$$(\mu_0 = 4\pi \times 10^{-7} \frac{\text{T} \cdot \text{m}}{\text{A}})$$

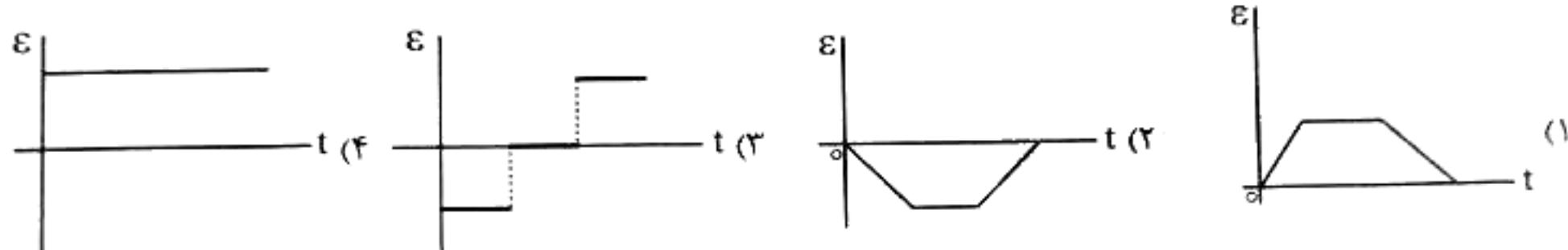
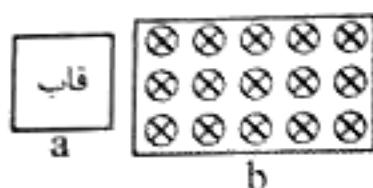
(۴)

(۳)

(۲)

(۱)

- ۶۱- مطابق شکل، قاب مربع شکل به ضلع  $a$  با سرعت ثابت از یک طرف وارد میدان مغناطیسی یکنواخت درون سو می‌شود و از طرف دیگر آن خارج می‌شود. اگر لحظه  $t=0$  لحظه ورود قابل به میدان مغناطیسی باشد، کدام نمودار برای نیروی محركه القائی بر حسب زمان در قاب می‌تواند درست باشد؟  $a < b$



- ۶۲- شار مغناطیسی در پیچه‌ای با مقاومت الکتریکی  $R$  که شامل  $N$  حلقه است، در مدت زمان معین، به اندازه  $\Delta\Phi$  تغییر می‌کند. بار الکتریکی شارش شده از هر مقطع عرضی این پیچه در این مدت کدام است؟

$$\frac{N\Delta\Phi}{R} \quad (۴)$$

$$\frac{R\Delta\Phi}{N} \quad (۳)$$

$$\frac{RN}{\Delta\Phi} \quad (۲)$$

$$N_R\Delta\Phi \quad (۱)$$

- ۶۳- سطح حلقه‌ای به مساحت  $600\text{cm}^2$  بر خط‌های یک میدان مغناطیسی یکنواخت به بزرگی  $1/5\text{T}$  عمود است. اگر این حلقه را در مدت  $9/5$  ثانیه به اندازه  $180^\circ$  درجه حول محوری منطبق بر سطح حلقه دوران دهیم، بزرگی نیروی محركه القائی متوسط ایجاد شده در حلقه چند ولت است؟

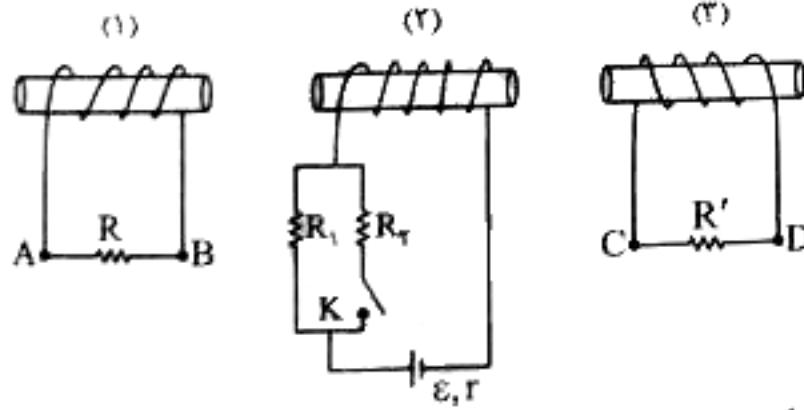
(۴)

(۳)

(۲)

(۱) صفر

- ۶۴- در شکل زیر، با بستن کلید  $K$ ، جهت جریان القائی در مقاومت‌های واقع در مدارهای (۱) و (۲) به ترتیب از راست به چپ کدام است؟



(۱) D به C - B به A

(۲) C به D - A به B

(۳) C به D - B به A

(۴) D به C - A به B

- ۶۵- در یک سیم‌لوله با عبور جریان  $5\text{A}$  مقدار  $J_{20}$  انرژی در میدان مغناطیسی این سیم‌لوله ذخیره می‌گردد. بزرگی جریان را باید چند برابر کنیم تا  $J_{80}$  انرژی در میدان مغناطیسی آن ذخیره گردد؟

(۴)

(۳)

(۲)

(۱)

شیمی

- ۶۶- تفاوت جرم مولی مونومر سازنده کدام دو پلیمر، از سایر گزینه‌ها بیشتر است؟

$$(H=1, C=12, N=14, O=16, F=19, Cl=35/5 ; g \cdot mol^{-1})$$

(۲) پلی‌سیانو اتن و پلی‌وینیل کلرید

(۴) سلولز و تفلون

(۱) پلی‌بروبن و نشاسته

(۳) پلی‌اتن و پلی‌استیرن

۶۷- اگر مقدار تفلون استفاده شده برای پوشش ظروف تفلونی برابر با  $13/2$  گرم باشد، این مقدار معادل با چند واحد تکرارشونده است؟

$$(C = 12, F = 19; g \cdot mol^{-1})$$

$$9/03 \times 10^{22} (4)$$

$$7/94 \times 10^{22} (3)$$

$$9/03 \times 10^{22} (2)$$

$$7/94 \times 10^{22} (1)$$

۶۸- چه تعداد از گزاره های زیر، پیرامون مونومری که در ساخت سونگ استفاده می شود، درست است؟

$$(H = 1, C = 12; g \cdot mol^{-1})$$

- دارای پیوندهای دوگانه و سه گانه است.

- بیش از ۸۲ درصد جرم مونومر آن، از اتم های کربن تشکیل شده است.

- تعداد کل پیوندهای کووالانسی موجود در ساختار آن ۹ است.

- در دمای اتاق مونومر آن به شکل مایع یافت می شود.

$$4 (4)$$

$$3 (3)$$

$$2 (2)$$

$$1 (1)$$

۶۹- با توجه به جدول داده شده، چه تعداد از گزاره های زیر درست است؟

$$(H = 1, C = 12, N = 14, O = 16; g \cdot mol^{-1})$$

بوی میوه	فرمول	شماره استر
زردآلو	$CH_3(CH_2)_2COCH_2(CH_2)_2CH_3$ 	۱
انگور		۲
پرتغال	$CH_3COCH_2(CH_2)_2CH_3$ 	۳

- بیشترین جرم مولی مربوط به ترکیب (۳) است.

- از الکل سازنده ترکیب (۱) با اسید ترکیب (۳)، ترکیبی با نام پنتیل اتانوات به دست می آید.

- در ترکیب (۲)، گروه عاملی آمینی یافت می شود و آروماتیک نمی باشد.

$$1) صفر 2) یک 3) دو 4) سه$$

۷۰- اگر  $4/0$  مول از وینیل کلرید را طی یک واکنش پلیمری شدن با هم مخلوط کنیم و به تعداد  $10^{19}$  درشت مولکول پلی وینیل کلرید با جرم های مشابه تولید شود، جرم  $1/0$  مول از پلی وینیل کلرید، به تقریب چند کیلو گرم است؟

$$(H = 1, C = 12, Cl = 35/5; g \cdot mol^{-1})$$

$$120/4 (4)$$

$$60/2 (3)$$

$$30/1 (2)$$

$$15/05 (1)$$

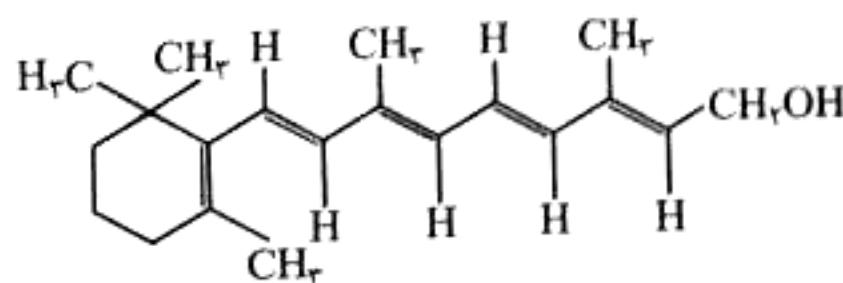
$$-71$$

چه تعداد از گزاره های زیر درست است؟

- ویتامین های (د) و (ث)، می توانند با آب جاذبه هیدروژنی برقرار سازند و انحلال پذیری زیادی در آب دارند.

- ۵۶ گرم اتانول می تواند در  $20^{\circ}$  گرم آب در دمای  $30^{\circ}$  (k) حل شود.

- ساختار زیر و نفتالن دارای تعداد برابر از پیوندهای دوگانه می باشند.



- ساختار داده شده در بالا، یک ترکیب آروماتیک محسوب می شود.

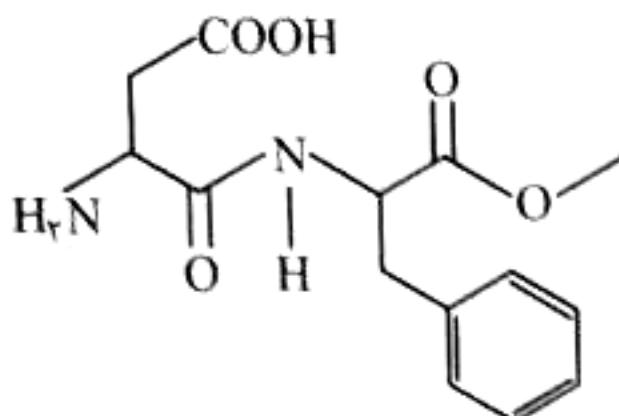
$$4 (4)$$

$$3 (3)$$

$$2 (2)$$

$$1 (1)$$

- ۷۲ - با توجه به ساختار داده شده که نوعی شیرین‌کننده مصنوعی (آسپارتام) بوده، کدام گزینه درست است؟



۱) یک مول از این ترکیب با ۴ مول هیدروژن به طور کامل سیر می‌شود.

۲) در این ساختار ۵ نوع گروه عاملی متفاوت یافت می‌شود.

۳) فرمول مولکولی این ترکیب  $C_{14}H_{18}N_2O_5$  است.

۴) این ترکیب در آب به خوبی حل می‌شود و دارای ۱۱ جفت الکترون ناپیوندی است.

- ۷۳ - مخلوطی از ۶/۴ گرم متانول و مقدار کافی از پروپانویک اسید در یک محیط اسیدی و با حرارت دادن، شروع به واکنش با یکدیگر می‌کنند. اگر در پایان فرآیند واکنش ۸۴/۱۵ گرم استر تولید شود، بازده درصدی واکنش را بیابید. ( $H = 1, C = 12, O = 16; g \cdot mol^{-1}$ )

۸۶ (۴)

۹۲ (۳)

۸۸ (۲)

۹۰ (۱)

- ۷۴ - با توجه به ساختارهای داده شده کدام گزینه درست است؟

B	A	ماده
		ساختار

۱) ترکیب A، با توجه به دارا بودن ساختار حلقی به هر نسبتی می‌تواند در آب حل شود.

۲) ترکیب B دارای گروه‌های عاملی هیدروکسیل و کربوکسیل می‌باشد.

۳) فرمول مولکولی ترکیب A،  $C_{10}H_{20}O$  است.

۴) مجموع اعداد اکسایش اتم‌های کربن در ترکیب B برابر با ۱- است.

- ۷۵ - با توجه به ساختار زیر، نسبت جرم مولی اسید سازنده به جرم مولی آمین سازنده آن کدام است؟

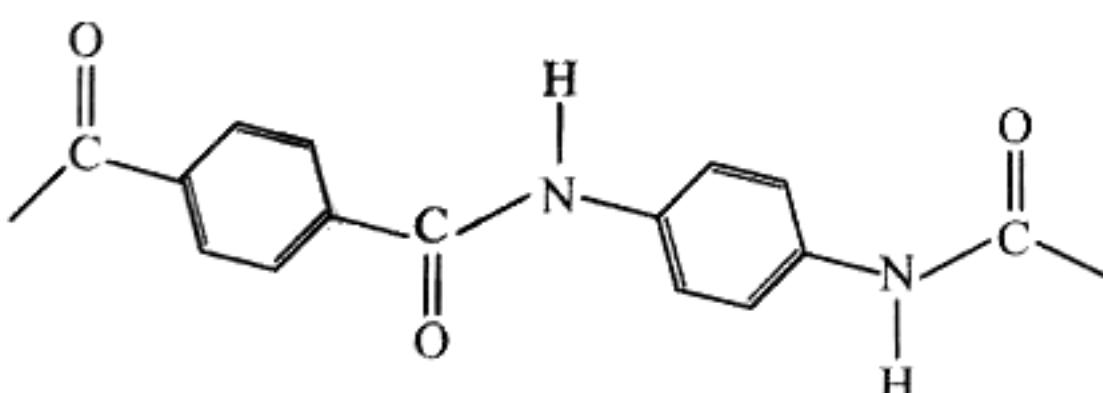
( $H = 1, C = 12, N = 14, O = 16; g \cdot mol^{-1}$ )

۱/۵۳ (۱)

۱/۴۵ (۲)

۱/۷۵ (۳)

۱/۲۷ (۴)



- ۷۶ - چه تعداد از گزاره‌های زیر درست است؟

- گرافیت و الماس هر دو جزو جامد‌های کووالانسی می‌باشند.

- گرافن همانند یخ دارای ساختاری شش‌گوشی بوده که مقاومت کششی آن حدود ۱۰۰ برابر فولاد است.

- الماس همانند گرافیت، رسانای جریان برق است.

- در الماس هر اتم کربن، با چهار پیوند یگانه به سه اتم کربن دیگر اتصال دارد.

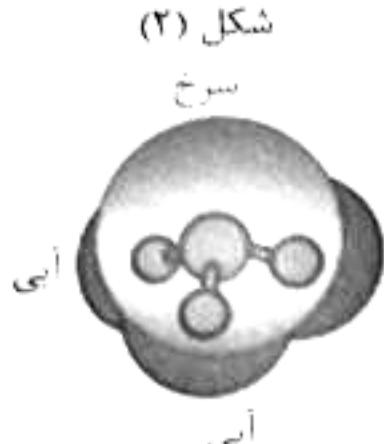
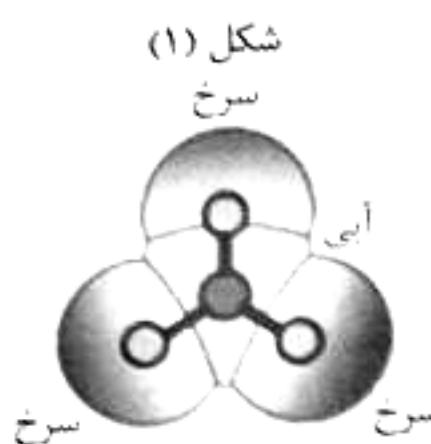
۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۷۷- با توجه به شکل و نقشه پتانسیل داده شده، چه تعداد از گزاره های زیر نادرست است؟



- شکل (۱) می تواند مربوط به ساختارهای  $\text{SO}_3$  و  $\text{SeO}_3$  باشد.

- شکل (۲) می تواند مربوط به ساختار  $\text{NF}_3$  باشد.

- شکل (۱) در میدان الکتریکی به طور منظم جهت گیری می کنند.

- شکل (۲) را می توان به ترکیبی نسبت داد که از آن برای بهره برداری بیشتر محصولات کشاورزی استفاده می شود.

۲) یک

۴) سه

۱) صفر

۳) دو

۷۸- کدام یک از جملات زیر درست است؟

الف) کربونیل سولفید به مشابه کربن دی سولفید یک ماده قطبی است.

ب) نقشه پتانسیل الکترواستاتیکی گوگرد دی اکسید با کربن دی اکسید همخوانی بالایی دارد.

پ) کلروفرم یک ماده قطبی بوده که با مولکول های بنزن جاذبه ای الکتریکی برقرار نمی سازد.

ت) توزیع یکنواخت و متقارن الکترون ها در مولکول های دواتمی ناهمسان، نشانه ناقطبی بودن آن است.

۴) فقط پ

۳) ب و پ و ت

۲) الف و ب

۱) ب و ت

۷۹- کدام گزینه درست است؟

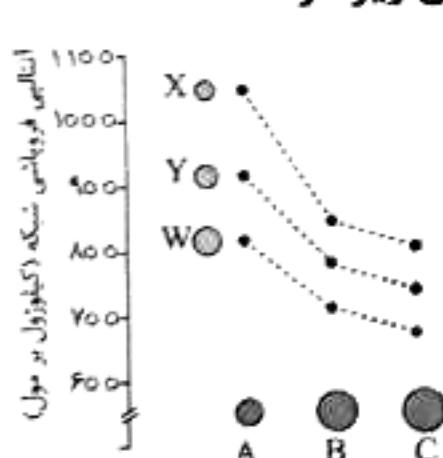
۱) برای تولید برق از فناوری پرتوهای خورشیدی، شاره ای که روی برج گیرنده قرار می گیرد، می تواند مخلوطی از ترکیب های یونی باشد.

۲) آمونیاک، یک ماده قطبی بوده که در دمای اتاق، به شکل مایع یافت می شود.

۳) در مولکول گوگرد تری اکسید، تراکم بار الکتریکی به میزان بیشتری روی دو تا از اتم های اکسیژن مجاور است.

۴) در یون سولفات ( $\text{SO}_4^{2-}$ ) نسبت جفت الکترون های ناپیوندی به پیوندی برابر با دو است.

۸۰- با توجه به نمودار زیر که پیرامون عناصر گروه ۱ و ۱۷ جدول دوره ای می باشد، چه تعداد از گزاره های زیر درست است؟



- شدت واکنش عنصر X با عنصر B، بیشتر از شدت واکنش عنصر Z با عنصر C است.

- به ازای تولید ۳۵٪ مول ترکیب یونی از عنصرهای W و B، به تقریب ۲۴۵ کیلوژول گرما آزاد می شود.

- در یک گروه از A تا C، اندازه شعاع یونی رابطه وارون با آنتالپی شبکه دارد.

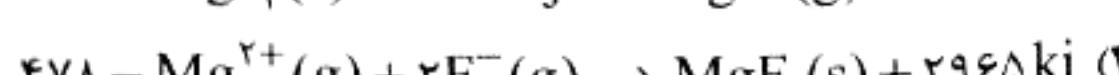
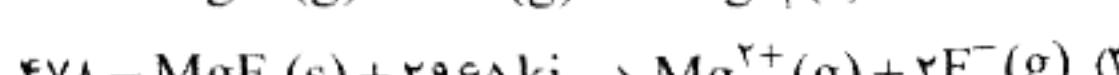
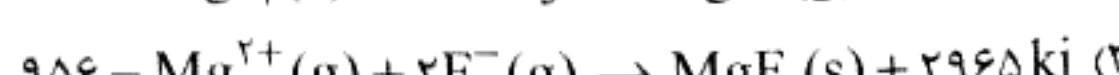
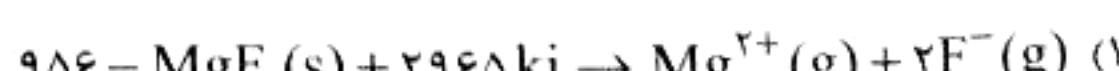
۲) یک

۴) سه

۱) صفر

۳) دو

۸۱- کدام یک از معادلات زیر، آنتالپی فروپاشی شبکه یونی منیزیم فلورید با مقدار  $2965 \text{ kJ} \cdot \text{mol}^{-1}$  را به درستی نشان می دهد؟ و اگر ۲۰ گرم از این ماده را در مقداری آب حل کنیم، گرمای فروپاشی اولیه شبکه در آب چند کیلوژول است؟ ( $F = ۱۹, Mg = ۲۴ ; g \cdot mol^{-1}$ )



-۸۲ - کدام گزینه درست است؟

۱) انرژی فروپاشی شبکه بلور  $\text{NaF}$ , از انرژی شبکه بلور هالید کاتیونی از اولین عنصر دسته S جدول دورهای که به آرایش الکترونی گاز تجیب دوہ سوم می‌رسد، قطعاً بیشتر است.

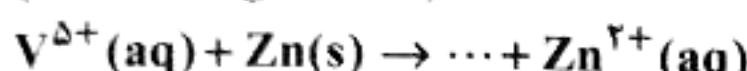
۲) اتین یک هیدروکربن گازی است به میزان زیادی در اتانول حل می‌شود.

۳) عدد کوئوردیناسیون همه ترکیب‌های یونی با هم برابر بوده و این نسبت برابر با یک است.

۴) چگالی بار یون منیزیم از بار یون سدیم کمتر است، به همین دلیل انرژی فروپاشی شبکه بلور منیزیم اکسید از سدیم اکسید بیشتر است.

-۸۳ - در آزمایش اکسایش فلزات واسطه، اگر به  $1\text{ L}$  لیتر از محلول  $1\text{ mol/L}$  مولار نمک وانادیم ( $\text{V}$ )،  $65^\circ\text{C}$  میلی‌گرم از فلز روی افزوده شود، رنگ پایانی محلول چه خواهد بود؟ (واکنش را در هر مرحله کامل شده در نظر بگیرید).

$$(\text{Zn} = 65 \text{ g/mol})$$



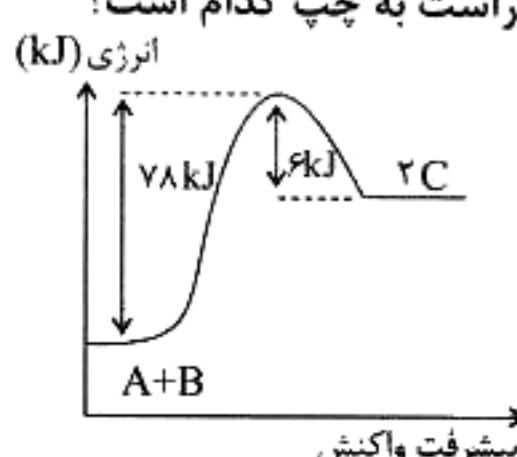
۴) زرد

۳) سبز

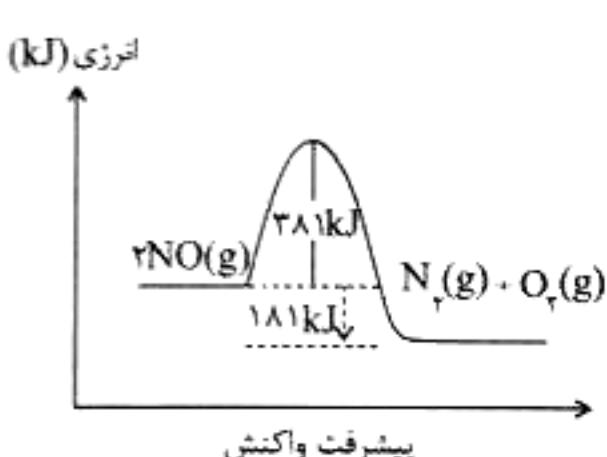
۲) آبی

۱) بنفش

-۸۴ - با توجه به نمودار، پاسخ موارد زیر به ترتیب از راست به چپ کدام است؟



نمودار (۲)



نمودار (۱)

الف) جمع جبری آنتالپی این دو واکنش چند است؟

ب) انرژی فعال‌سازی در مسیر برگشت نمودار (۱)، به تقریب چند برابر انرژی فعال‌سازی در مسیر رفت نمودار (۲) است؟

$$(1) -253, 2) -252, 3) -109, 4) 9, 4/9$$

-۸۵ - اگر در شهر کرج روزانه ۲ میلیون خودرو و هر خودرو ۶۰ کیلومتر تردد کند، با توجه به جدول زیر، استفاده از مبدل کاتالیستی در همه خودروها از ورود چند تن آلاینده به هوایکره در هر روز جلوگیری می‌شود؟ (اعداد گزارش شده، مقدار آلاینده بر حسب گرم در یک کیلومتر است).

$\text{C}_x\text{H}_y$	CO	NO	فرمول ماده
۰/۷۷	۰/۵	۰/۱	در حضور کاتالیزگر
۲/۷۷	۴/۵	۱/۱	در غیاب کاتالیزگر

۴۲۰ (۴)

۲۱۰ (۳)

۸۴۰ (۲)

۵۶۰ (۱)

-۸۶ - چه تعداد از گزاره‌های زیر پیرامون مبدل‌های کاتالیستی در خودروهای بنزینی و دیزلی درست است؟

- در خودروهای بنزینی، از کاتالیست‌های سرامیکی یکپارچه و نامتخلخل استفاده می‌شود.

- ماده مصرفی این مبدل در خودروهای دیزلی، از فرآیند هابر به دست می‌آید.

- هدف اصلی مبدل‌ها در خودروهای دیزلی به دام انداختن گازهای  $\text{NO}_2$  و  $\text{NO}_3$  می‌باشد.

- عدم استفاده از این مبدل‌ها، می‌تواند منجر به تولید اوزون تروپوسفری شود.

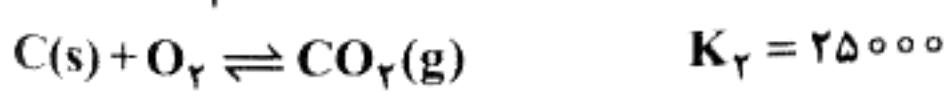
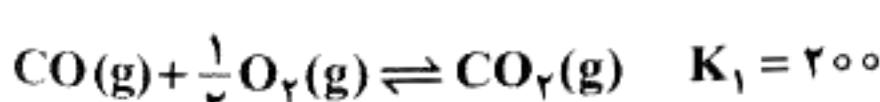
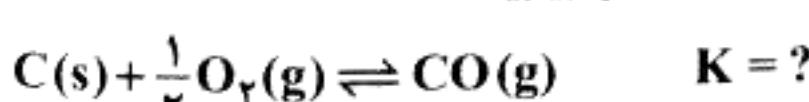
۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

-۸۷ - با توجه به واکنش‌های داده شده، مقدار عددی ثابت تعادل واکنش خواسته شده را بیابید.



۱۲۵۰۰ (۴)

۶۲۵۰ (۳)

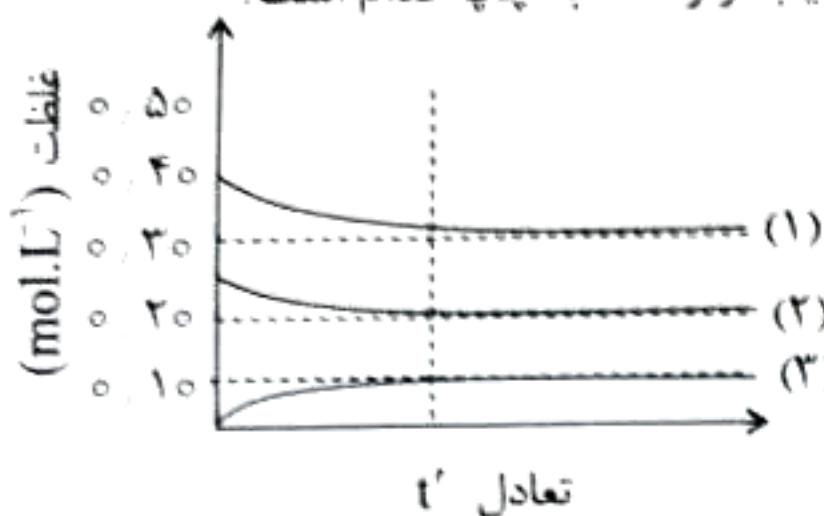
۶۲/۵ (۲)

۱۲۵ (۱)

- ۸۸- اگر ۵ مول از کلسیم کربنات در یک ظرف ۲ لیتری سرسته تا دمای  $800^{\circ}\text{C}$  ( $k = 2 \times 10^{-2} \text{ mol} \cdot \text{L}^{-1}$ ) حرارت داده شود، شمار مولکول‌های  $\text{CO}_2$  موجود در ظرف، پس از برقواری تعادل، کدام است؟

(۱)  $1/2 \times 10^{22}$       (۲)  $2,4 \times 10^{22}$       (۳)  $1/2 \times 10^{22}$       (۴)  $2,4 \times 10^{22}$

- ۸۹- با توجه به نمودار زیر در دمای معین، پاسخ هریک از سوالات زیر به ترتیب از راست به چپ کدام است؟



الف) این سامانه مربوط به کدام تعادل گازی می‌تواند باشد؟

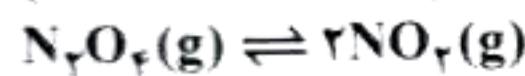
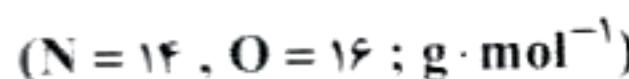
ب) مقدار عددی ثابت تعادل چند است؟

پ) اگر در دمای ثابت، نیمی از ماده (۱) را از تعادل خارج کنیم، مقدار عددی  $k$  چه تغییری خواهد کرد؟

(۱)  $[\text{N}_2, \text{H}_2, \text{NH}_3] = 1/8$  - بدون تغییر

(۲)  $[\text{SO}_2, \text{O}_2, \text{SO}_3] = 55/55$  - زیاد می‌شود

- ۹۰- تعادل زیر در یک ظرف درسته ۵ لیتری و در دمای  $500^{\circ}\text{C}$  برقرار است. اگر در هنگام تعادل  $92/50$  گرم از نیتروژن دی‌اکسید و  $23/50$  گرم از دی‌نیتروژن تتراآکسید در ظرف موجود باشد، مقدار عددی ثابت تعادل کدام است؟



(۱)  $0/16$

(۲)  $0/016$

(۳)  $0/32$

(۴)  $0/032$

### زمین‌شناسی

- ۹۱- راستای کدام گسل، از نوع شمالی - جنوبی است؟

(۱) سبزواران

(۲) زاگرس

(۳) درونه

(۴) ژئوفیزیک

(۱) پترولوزی

(۲) ژئوشیمی

(۳) تکتونیک

(۴) سولفات - غیرسیلیکات

(۱) کلرید - سولفید

(۲) سولفید - سولفید

(۳) سیلیکات

(۴) ارسال مغزه به آزمایشگاه تخصصی

(۱) پوشتی بتن در اطراف سازه

(۴) جداسازی سنگ مقاوم از سنگ ناپایدار

(۲) تعیین نوع تنش‌های وارد

- ۹۲- پس از مرحله حفاری گمانه توسط دستگاه، کدام مورد زیر انجام می‌شود؟

(۱) ارسال مغزه به آزمایشگاه تخصصی

(۱) پوشتی بتن در اطراف سازه

(۲) جداسازی سنگ مقاوم از سنگ ناپایدار

(۲) تعیین نوع تنش‌های وارد

- ۹۳- ترکیب کانی هالیت و اورپیمان به ترتیب کدام است؟

(۱) کلرید - سولفید

(۱) کلرید - سولفید

(۲) سولفید - سولفید

(۲) سولفید - سولفید

- ۹۴- در کدام شکل، محل X بیانگر بیشترین سرعت یک رود است؟

(۳) کربنات - سیلیکات

(۴) جداسازی سنگ مقاوم از سنگ ناپایدار

(۱) ارسال مغزه به آزمایشگاه تخصصی

(۲) جداسازی سنگ مقاوم از سنگ ناپایدار

(۳) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۴) ارسال مغزه به آزمایشگاه تخصصی

(۱) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۲) ارسال مغزه به آزمایشگاه تخصصی

(۳) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۴) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۱) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۲) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۳) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۴) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۱) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۲) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۳) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۴) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۱) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۲) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۳) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۴) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۱) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۲) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۳) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۴) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۱) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۲) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۳) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۴) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۱) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۲) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۳) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۴) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۱) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۲) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۳) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۴) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۱) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۲) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۳) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۴) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۱) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۲) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۳) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۴) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۱) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۲) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۳) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۴) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۱) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۲) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۳) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۴) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۱) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۲) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۳) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۴) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۱) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۲) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۳) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۴) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۱) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۲) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۳) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۴) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۱) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۲) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۳) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۴) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۱) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۲) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۳) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۴) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۱) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۲) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۳) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۴) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۱) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۲) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۳) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۴) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۱) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۲) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۳) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۴) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۱) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۲) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۳) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۴) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۱) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۲) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۳) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۴) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۱) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۲) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۳) تعیین نوع تنش‌های وارد

(۴) تعیین نوع تنش‌های وارد

(

- ۹۶- اساس تقسیم‌بندی انواع زغال‌سنگ‌ها کدام است؟

- (۲) مقدار فشار رسوبات
- (۴) مقدار فعالیت باکتری غیرهوازی

- (۱) درصد خلوص کربن
- (۳) میزان کربن‌دی‌اکسید

- ۹۷- کدام عبارت با نظریه کوپونیک، مغایرت دارد؟

- (۱) خورشید در مرکز عالم است و سیارات و زمین به دور آن می‌گردند.
- (۲) حرکت روزانه خورشید در آسمان ظاهری و نتیجه چرخش زمین به دور محور خود است.
- (۳) هر سیاره چنان به دور خورشید می‌گردد که در مدت زمان‌های مساوی، مساحت مساوی ایجاد می‌کند.
- (۴) هر سیاره چنان به دور خورشید می‌گردد که در طول گردش، فاصله‌های مساوی ایجاد می‌کند.



- ۹۸- شکل زیر، بخشی از یک ناویس با محور افقی است. قدیمی‌ترین لایه کدام است؟

- (۲) g (گ)
- (۴) f (ف)
- (۱) c (ک)
- (۳) a (آ)

- ۹۹- عامل ایجاد خط آبی‌رنگ در محل اتصال دندان‌ها به لته، کدام است؟

- (۱) کمبود ید
- (۲) کمبود فلوئور
- (۳) فزوئی سرب
- (۴) فزوئی فلورور

- ۱۰۰- اگر محور تونل موادی با لایه‌بندی باشد، در کدام حالت، این سازه مطلوب خواهد بود؟

- (۱) محور تونل پایین‌تر از سطح ایستابی باشد.
- (۲) محور تونل دارای شیب با سطح افق باشد.
- (۳) لایه‌بندی بدون تنوع و هورنفلس باشد.
- (۴) لایه‌بندی دارای تنوع از کوارتزیت و آهک باشد.

- ۱۰۱- کدام خاک با وجود زهکشی خوب، قادر ارزش کشاورزی است؟

- (۱) شنی
- (۲) رسی
- (۳) لوم
- (۴) فسفاته

- ۱۰۲- تفاوت الماس و برلیان در چیست؟

- (۱) ترکیب
- (۲) نحوه تراش
- (۳) میزان خراشیدگی
- (۴) شرایط تشکیل

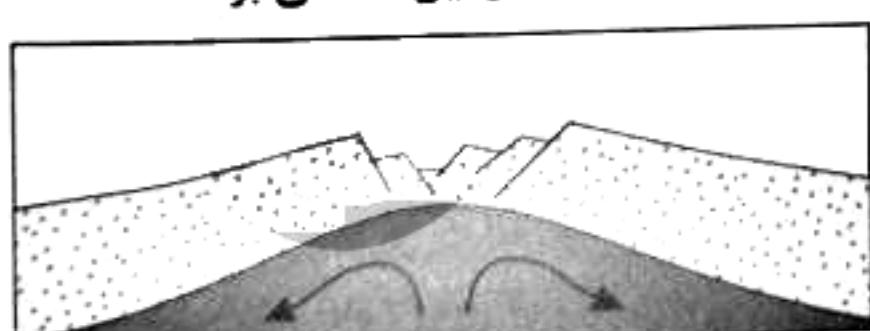
- ۱۰۳- شهری که در پایان بهار، طولانی‌ترین شب‌ها را دارد، قطعاً در اول دی‌ماه، کدام ویژگی زیر را خواهد داشت؟

- (۱) کمترین دمای هوا در آن ثبت خواهد شد.
- (۲) بیشترین اختلاف ساعت شب‌انه روز را دارد.
- (۳) طول روز آن به ۱۲ ساعت می‌رسد.
- (۴) کوتاه‌ترین سایه‌ها را دارد.

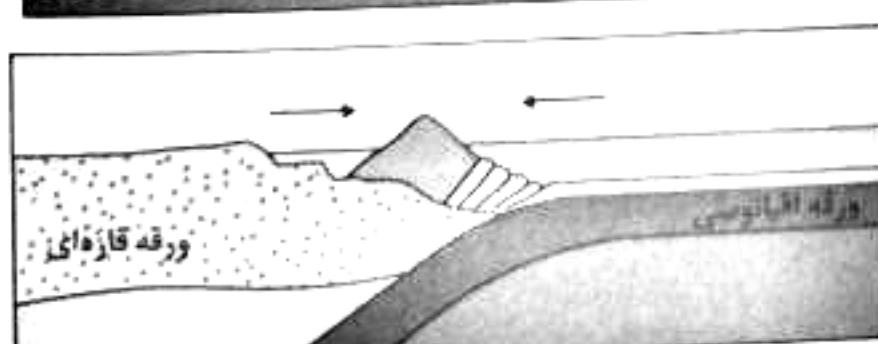
- ۱۰۴- کدام گزینه شرایط تشکیل رگه قلع را به درستی بیان می‌کند؟

- (۱) پس از انجماد ماقما، محلول داغ وارد شکاف سنگ‌ها شده و کانی‌های همراه خود را بر جای می‌گذارد.
- (۲) با تخریب سنگ‌های آذرین، فلز با چگالی زیاد در طول مسیر رودخانه تهنشین می‌شود.
- (۳) همزمان با تبلور بخش اعظم ماقما، مقدار زیادی آب و فلز با ارزش در پایین حجره ماقما تشکیل می‌شود.
- (۴) در اطراف چشممه‌های آب گرم و مناطق آتش‌فشانی، مواد معدنی در داخل مخزن ماقما قرار می‌گیرند.

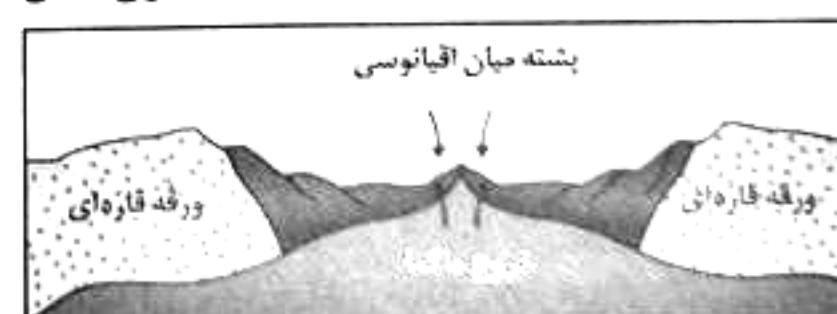
- ۱۰۵- در اواسط کامبرین یعنی حدود ۵۰۰ میلیون سال قبل، پانگه‌آ دچار کدام فرآیند زمین‌ساختی بوده است؟



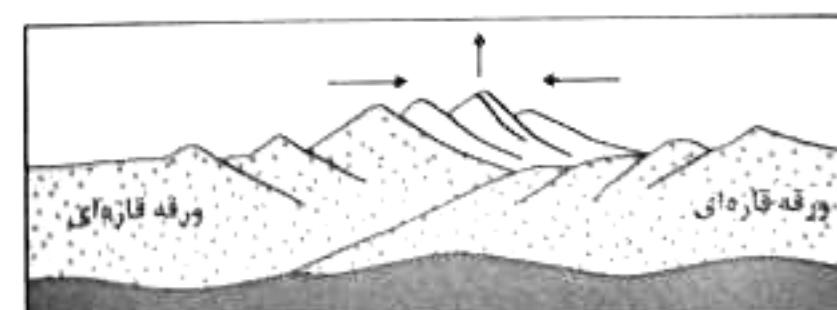
(۲)



(۴)



(۱)



(۳)



@sanjesheducationgroup



@sanjeshserv

کانال‌های ارتباطی:



آزمون ۱۰ از ۱۴



اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.  
امام خمینی (ره)

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان  
سازمان سنجش آموزش کشور

## پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی سنجش دوازدهم - مرحله هشتم (۱۴۰۲/۱۲/۲۵)

# علوم تجربی (دوازدهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می‌باشد:

[www.sanjeshserv.ir](http://www.sanjeshserv.ir)

## مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون‌های آزمایشی سنجش و بهره‌مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون‌ها، آدرس پست الکترونیکی [test@sanjeshserv.com](mailto:test@sanjeshserv.com) معرفی می‌گردد. از شما عزیزان دعوت می‌شود، دیدگاه‌های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.



@sanjesheducationgroup



@sanjeshserv

کانال‌های ارتباطی:

سنجش دوازدهم

## ریاضی

. ۱. گزینه ۲ درست است.

$$n(S) = 5! = 120$$

$n(A)$  تعداد حالاتی که  $A$  دوم است + تعداد حالاتی که  $A$  اول است

$$= 4! + \binom{4}{1} \times 3! = 24 + 24 = 48$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{48}{120} \xrightarrow{\div 24} = \frac{2}{5} = 0.4$$

. ۲. گزینه ۲ درست است.

$$n(S) = \text{تعداد کل انتخاب‌های ۲ تا از ۱۲ مهره} = \binom{12}{2} = 66$$

$$A = \{\text{WW, WB, BW, BB, WW, WB, BW, BB, WB}\} \quad \text{تعداد حالات مجموع}$$

$$\Rightarrow n(A) = 9 \Rightarrow P(A) = \frac{9}{66} = \frac{3}{22}$$

. ۳. گزینه ۲ درست است.

احتمال اینکه مهره اول قرمز، مهره دوم سفید و مهره سوم قرمز باشند، برابر است با:

$$\frac{n}{n+3} \times \frac{3}{n+2} \times \frac{n-1}{n+1} = \frac{5}{28}$$

با جایگذاری مقادیر گزینه‌ها متوجه می‌شویم به ازاء  $n = 5$  معادله برقرار است.

. ۴. گزینه ۳ درست است.

$$\left. \begin{array}{l} P(A \cup B) = 0.65 \\ P(A \cap B) = 0.85 \Rightarrow P(A \cap B) = 0.15 \end{array} \right\} \Rightarrow P(A) + P(B) = 0.8$$

حالا چون  $A$  و  $B$  مستقل‌اند؛ داریم:

$$P(A) \times P(B) = 0.15$$

پس جمع و ضرب این احتمال‌ها  $0.8 + 0.15 = 0.95$  است و ریشه‌های معادله  $x^2 - 0.8x + 0.15 = 0$  هستند.

$$x = \frac{0.8 \pm \sqrt{0.64 - 0.15}}{2} = \frac{0.8 \pm 0.2}{2} = \begin{cases} 0.5 \\ 0.3 \end{cases}$$

چون  $P(B) = 0.3$  پس  $P(B') < P(B')$  و داریم:

$$P(A - B) = P(A \cap B') = P(A)P(B') = 0.5(1 - 0.3) = 0.5(0.7) = 0.35$$

. ۵. گزینه ۳ درست است.

احتمال پیشامد دو عضوی  $P(A) = \frac{2}{8}$  است.

احتمال رو در پرتاپ اول  $P(B) = \frac{1}{2}$  است.

چون مستقل‌اند، احتمال اشتراک آن‌ها باید  $\frac{1}{8}$  باشد.

پس  $A \cap B$  تک عضوی است. یعنی پیشامد دو عضوی  $A$  با  $B = \left\{ \begin{array}{l} \text{پ پ ر} \\ \text{ر ب ر} \\ \text{ب ر ر} \\ \text{ر ر ر} \end{array} \right\}$

$$\binom{4}{1} \times \binom{4}{1} = 16$$

$A$  برابر است با:

۶. گزینه ۳ درست است.

تعداد حالتهای مجموع ۳ تا س برابر است با:

حالات	مجموع					
	۳	۴	۵	۶	۷	۸
	۱	۳	۶	۱۰	۱۵	۲۱

پس روی هم ۵۶ حالت مورد قبول است. حالا برای ۳ عدد متفاوت فقط در مجموعهای ۶ و ۷ و ۸ جستجو کنیم:  
۵۱۲ ، ۴۲۱ ، ۲۱۳  
۶ حالت ۶ حالت ۶ حالت ۶ حالت

$$P(\text{مجموع کمتر مساوی } 8 \mid \text{متفاوت}) = \frac{24}{56} = \frac{3}{7}$$

پس:

۷. گزینه ۳ درست است.

$$\begin{aligned} P(A' \mid B) &= \frac{P(A' \cap B)}{P(B)} = \frac{P(B - A)}{P(B)} = \frac{P(B) - P(A)}{P(B)} \\ &= \frac{P(B)}{P(B)} - \frac{P(A)}{P(B)} = \frac{1}{3} \rightarrow 1 - \frac{P(A)}{P(B)} = \frac{1}{3} \rightarrow \frac{P(A)}{P(B)} = \frac{2}{3} \rightarrow \frac{P(B)}{P(A)} = \frac{3}{2} \end{aligned}$$

۸. گزینه ۴ درست است.

$$\bar{x} = \frac{22+12+14}{3} = \frac{48}{3} = 16$$

میانگین برابر است با:

طبق فرمول ضریب تغییر:

$$CV_r = \frac{25}{100} = \frac{1}{4} \Rightarrow \sigma_r = \frac{1}{4} \bar{x} = \frac{1}{4} \times 16 = 4$$

$$\sigma_r^2 = 16$$

پس:

$$\sigma_r^2 = \frac{(x_1 - 16)^2 + \dots + (x_{15} - 16)^2}{15}$$

$$\sigma_r^2 = \frac{(x_1 - 16)^2 + \dots + (x_{15} - 16)^2 + (14 - 16)^2 + (12 - 16)^2 + (22 - 16)^2}{15 + 3} = 16$$

$$\frac{15\sigma_r^2 + 16 + 4 + 36}{18} = 16 \Rightarrow 15\sigma_r^2 = 288 - 56 = 232 \Rightarrow \sigma_r^2 = \frac{232}{15} \approx 15.47$$

پس داریم:

۹. گزینه ۴ درست است.

انحراف معیار ۷ عدد صحیح زوج متوالی برابر است با:

$$\sigma = \sqrt{\frac{n^2 - 1}{12}} |d| = \sqrt{\frac{7^2 - 1}{12}} \times 2 = 4 \rightarrow \bar{x} = 2\sigma = 8 \xrightarrow{y=3(x+2)} \begin{cases} \bar{y} = 3(8+2) = 30 \\ \sigma = 3 \times 4 = 12 \end{cases}$$

$$CV = \frac{\sigma}{\bar{y}} = \frac{12}{30} = 40\%$$

پس:

۱۰. گزینه ۳ درست است.

مقدار وسط را  $\bar{X}$  در نظر می‌گیریم. سه داده اولیه به صورت  $3, \bar{X}, \bar{X} + 3$  در می‌آید.

$$\sigma_1^2 = \frac{(-3)^2 + 0^2 + 3^2}{3} = \frac{18}{3} = 6$$

$$\sigma_2^2 = \frac{(-6)^2 + 0^2 + (6)^2}{3} = \frac{72}{3} = 24$$

سه داده نهایی به صورت  $6, \bar{X}, \bar{X} + 6$  در می‌آید.

نسبت واریانس داده‌های جدید را به واریانس داده‌های قدیمی می‌یابیم.

$$\frac{\sigma_2^2}{\sigma_1^2} = \frac{24}{6} = 4$$

۱۱. گزینه ۳ درست است.

ضابطه وارون  $g(x) = (\sqrt{x + \frac{1}{4}} - \frac{1}{2})^2$  است که می‌شود:

$$y = x + \frac{1}{4} - \sqrt{x + \frac{1}{4}}$$

$$\frac{\Delta g}{\Delta x} = \frac{g(2) - g(\frac{3}{4})}{2 - \frac{3}{4}} = \frac{\sqrt{5} - \sqrt{\frac{9}{4}} - (\frac{5}{4} - \sqrt{1})}{\frac{5}{4}} = \frac{1 - \frac{1}{4}}{\frac{5}{4}} = \frac{3}{5}$$

$$g'(x) = 1 - \frac{1}{2\sqrt{x + \frac{1}{4}}} \Rightarrow g'(1) = 1 - \frac{1}{2\sqrt{\frac{5}{4}}} = 1 - \frac{1}{\sqrt{5}} = \frac{\sqrt{5} - 1}{\sqrt{5}}$$

و نسبت موردنظر  $\frac{\frac{3}{5}}{\frac{\sqrt{5} - 1}{\sqrt{5}}}$  یا  $\frac{\frac{3}{5}}{\frac{5}{\sqrt{5}}}$  است.

۱۲. گزینه ۴ درست است.

با توجه به شکل و اینکه  $\tan 2\alpha = \frac{2 \tan \alpha}{1 - \tan^2 \alpha}$  می‌توانیم بنویسیم:

$$\tan 2\alpha = \frac{2 \tan \alpha}{1 - \tan^2 \alpha} \rightarrow \frac{y+x}{3} = \frac{2(\frac{x}{3})}{1 - (\frac{x}{3})^2} \rightarrow$$

$$y+x = \frac{2x}{1 - \frac{x^2}{9}} \rightarrow y+x = \frac{18x}{9-x^2} \rightarrow y = \frac{18x}{9-x^2} - x$$

کافی است از  $y$  بر حسب  $x$  مشتق بگیریم:

$$y' = \frac{18(9-x^2) - (-2x)(18x)}{(9-x^2)^2} - 1 = \frac{162 - 18x^2 + 36x^2}{(9-x^2)^2} - 1$$

$$y' = \frac{18x^2 + 162}{(9-x^2)^2} - 1$$

به جای  $x$  مقدار یک جایگذاری می‌کنیم:

$$y' = \frac{18 + 162}{8^2} - 1 = \frac{180}{64} - 1 = \frac{29}{16}$$

۱۲. گزینه ۳ درست است.

از تابع مشتق می‌گیریم.

$$f'(x) = \frac{(2x+m)(x-1) - (x^2+mx+2)}{(x-1)^2} = \frac{x^2 - 2x - m - 2}{(x-1)^2} = 0$$

معادله بالا نباید ریشه داشته باشد یا باید ریشه مضاعف داشته باشد.

$$\Delta \leq 0 \rightarrow (-2)^2 - 4(1)(-m-2) \leq 0 \xrightarrow{\div 4} 1 - (-m-2) \leq 0$$

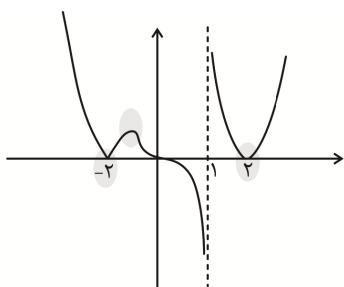
$$\rightarrow 1 + m + 2 \leq 0 \rightarrow m \leq -3$$

۱۳. گزینه ۱ درست است.

به خاطر عامل  $|x-2|$  و  $|x+2|$  در ۲ و -۲ گوش داریم.

به خاطر عامل  $x^3$  در  $x=0$  فرم لر داریم.

به خاطر عامل  $\frac{1}{x-1}$  در  $x=1$  حد بی‌نهایت داریم. با توجه به نمودار، تابع ۳ تا اکسترمم دارد.



۱۴. گزینه ۲ درست است.

ضابطه تابع را به صورت قطعه‌ای می‌نویسیم:

$$f(x) = x|x^2 - 2x| = \begin{cases} x(-x^2 + 2x) = -x^3 + 2x^2 & 0 \leq x \leq 2 \\ x(x^2 - 2x) = x^3 - 2x^2 & x < 0 \text{ یا } x > 2 \end{cases}$$

از تابع مشتق می‌گیریم و ریشه‌های آن و سایر نقاط بحرانی را می‌یابیم:

$$f'(x) = \begin{cases} -3x^2 + 4x = 0 \rightarrow \begin{cases} x = 0 \checkmark \\ x = \frac{4}{3} \checkmark \end{cases} & 0 \leq x \leq 2 \\ 3x^2 - 4x = 0 \rightarrow \begin{cases} x = 0 \times \\ x = \frac{4}{3} \times \end{cases} & x < 0 \text{ یا } x > 2 \end{cases}$$

مجموعه طول نقاط بحرانی تابع  $\left\{-1, 0, \frac{4}{3}, 2\right\}$  است. عرض این نقاط را می‌یابیم:

$$f(-1) = -3$$

$$f(0) = 0$$

$$f\left(\frac{4}{3}\right) = \frac{32}{27}$$

$$f(2) = 0$$

ماکریم مطلق تابع  $\frac{32}{27}$  است.

۱۶. گزینه ۱ درست است.

را به صورت قطعه‌ای می‌نویسیم:

$$g(x) = \begin{cases} -1 - (-1) = 0, & x < -1 \\ -1 - 1 = -2, & -1 < x < 0 \\ 1 - 1 = 0, & x > 0 \end{cases}$$

پس  $g$  مقادیر  $0$  و  $-2$  را دارد که با قرار دادن آن در  $f$  به  $0$  و  $-3$ -می‌رسیم که ماکریم مطلق صفر است.

۱۷. گزینه ۱ درست است.

بهتر است نمودار تابع را یک واحد به چپ انتقال دهیم تا نسبت به محور عرض‌ها متقارن شود.

$$f(x) = 2x - x^3 \rightarrow y = 2(x+1) - (x+1)^3$$

$$= 2x + 2 - x^3 - 2x - 1 \rightarrow y = 1 - x^3$$

نمودار تابع و مستطیل محاط در آن را رسم می‌کنیم.

تابع مساحت مستطیل‌ها را می‌سازیم و مشتق آن را برابر صفر می‌گذاریم:

$$S = 2x(1-x^3) = 2x - 2x^3$$

$$\rightarrow S' = 2 - 6x^2 = 0 \rightarrow x = \pm \frac{1}{\sqrt{3}}$$

$$S = 2x(1-x^3) \xrightarrow{x=\frac{1}{\sqrt{3}}} \frac{2}{\sqrt{3}} \left(1 - \frac{1}{3}\right) = \frac{4}{3\sqrt{3}}$$

ماکریم مساحت را محاسبه می‌کنیم:

۱۸. گزینه ۱ درست است.

$$E = 70 \times AD + 50 \times DC$$

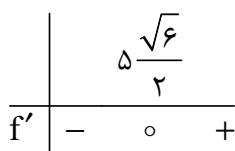
انرژی در کل مسیر برابر است با:

$$f(x) = 70 \sqrt{x^2 + 6^2} + 50(12 - x)$$

برای رسیدن به مقدار مینیمم، مشتق را مساوی صفر قرار می‌دهیم.

$$f'(x) = 70 \cdot \frac{2x}{2\sqrt{36+x^2}} - 50 = 0 \Rightarrow \frac{x}{\sqrt{36+x^2}} = \frac{5}{7}$$

$$\xrightarrow[2]{\text{به توان}} \frac{x^2}{x^2 + 36} = \frac{25}{49} \xrightarrow{\text{تفضیل در مخرج}} \frac{x^2}{36} = \frac{25}{24} \rightarrow x^2 = \frac{3}{2} \times 25 \Rightarrow x = \frac{\sqrt{3}}{\sqrt{2}} 5 = \frac{5\sqrt{6}}{2}$$



دقت کنید که:

پس در  $x = \frac{5\sqrt{6}}{2}$  انرژی مینیمم است.

۱۹. گزینه ۳ درست است.

$$\begin{array}{c}
 \text{دو مهره انتقالی از A به B} \\
 \left\{ \begin{array}{l}
 \xrightarrow{\begin{pmatrix} 2 \\ 2 \\ 5 \\ 2 \end{pmatrix}} \text{دو سفید} \Rightarrow \begin{pmatrix} 3+2 \\ 4 \end{pmatrix} \xrightarrow{\begin{pmatrix} 5 \\ 2 \\ 4 \\ 2 \end{pmatrix}} \text{دو همنگ} \\
 \xrightarrow{\begin{pmatrix} 3 \\ 2 \\ 5 \\ 2 \end{pmatrix}} \text{دو سیاه} \Rightarrow \begin{pmatrix} 3 \\ 4+2 \end{pmatrix} \xrightarrow{\begin{pmatrix} 3 \\ 2 \\ 6 \\ 2 \end{pmatrix}} \text{دو همنگ} \\
 \xrightarrow{\begin{pmatrix} 2 \\ 1 \\ 1 \\ 5 \\ 2 \end{pmatrix}} \text{یک سفید و یک سیاه} \Rightarrow \begin{pmatrix} 3+1 \\ 4+1 \end{pmatrix} \xrightarrow{\begin{pmatrix} 4 \\ 2 \\ 5 \\ 2 \end{pmatrix}} \text{دو همنگ}
 \end{array} \right.
 \end{array}$$

$$P = \frac{1}{10} \times \frac{16}{36} + \frac{3}{10} \times \frac{18}{36} + \frac{6}{10} \times \frac{16}{36} = \frac{16+54+96}{360} = \frac{166}{360} = \frac{83}{180}$$

۲۰. گزینه ۲ درست است.

این شهر  $\frac{1}{3}$  زمان شبانه روز را در تاریکی و  $\frac{2}{3}$  آن را در روشنایی روز سپری می‌کند. نمودار درختی احتمال کل را رسم می‌کنیم:

$$\begin{array}{c}
 \frac{1}{3} \\
 \diagup \quad \diagdown \\
 \frac{2}{3} \quad \frac{1}{3}
 \end{array}
 \times \frac{0.0003}{0.0003} = \frac{0.0003}{3} \quad \text{تاریکی شب}$$

$$\times \frac{0.0001}{0.0001} = \frac{0.0001}{3} \quad \text{روشنایی روز}$$

مجموع احتمالها  $\frac{5}{30000}$  یا  $\frac{0.0005}{3}$  و درصد احتمال آن  $\frac{5}{300}$  یعنی  $\frac{1}{60}$  است.

### زیست‌شناسی

۲۱. گزینه ۳ درست است.

طبق متن کتاب درسی، یاخته اوسویت اولیه در دوران جنینی مراحل تخمکزایی را آغاز می‌کند. این یاخته میوز ۱ را شروع می‌کند و واجد ساختارهای چهار کروماتیدی است. بررسی سایر گزینه‌ها:

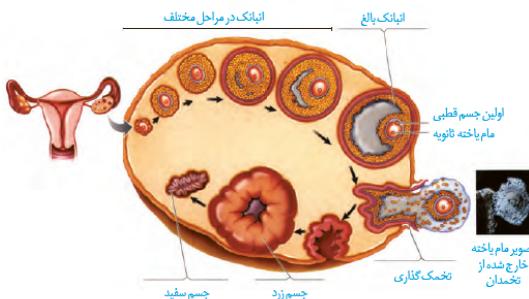
(۱) اوسویت ثانویه و تخمک بعد از بلوغ ایجاد شده‌اند و همگی هاپلوبloid بوده و یک مجموعه کروموزومی دارند.

(۲) اوسویت ثانویه می‌تواند جدار لقاحی تشکیل دهد که مانع لقاح سایر اسپرم‌ها می‌شود. این یاخته در پی تکمیل میوز ۱، در تخدمان ایجاد شده است.

(۴) دقیق تکمیل تخمکزایی نیازمند برخورد اسپرم و تخمک و انجام لقاح می‌باشد؛ ارتباطی به هورمون‌های هیپوفیزی ندارد.

(زیست‌شناسی ۲، ص ۱۰۴ تا ۱۰۷)

## ۲۲. گزینه ۴ درست است.



همه موارد عبارت را به طور نامناسب تکمیل می کنند.

مطابق شکل زیر اوضاعیت درون فولیکول در حال رشد می تواند موقعیت مرکزی (در روزهای ابتدایی دوره تا بعد از هفته اول) یا غیرمرکزی (بعد از هفته اول تا انتهای هفته دوم) داشته باشد.

بررسی همه موارد:

(الف) در روزهای ابتدایی دوره، طبق متن کتاب درسی، مقدار دو هورمون جنسی استروژن و پروژسترون در خون کم است. این کمبود به هیپotalamus پیامی می دهد که هورمون آزادکننده بخش پیشین هیپوفیز را تحریک می کند تا ترشح هورمون های LH و FSH را افزایش دهد.

(ب) طبق شکل واضح است که گاهی اوضاعیت غیرمرکزی پیدا کرده است؛ اما هنوز تماس فولیکول با یاخته های دیواره سطحی تختمان دیده نمی شود.

(پ) در ابتدای دوره که موقعیت مرکزی است، طبق توضیحات کتاب درسی که در مورد (الف) مطرح شد، مقدار هورمون آزادکننده در حال افزایش است تا میزان هورمون های محرك غدد جنسی را افزایش دهد.

(ت) دقت کنید گاهی ممکن است که اوضاعیت غیرمرکزی داشته باشد، اما هنوز گویچه قطبی تشکیل نشده باشد. این موضوع در شکل بالا مشخص است.

(زیست‌شناسی ۲، ص ۱۰۲ و ۱۰۴ تا ۱۰۷)

## ۲۳. گزینه ۲ درست است.

صورت سؤال درباره پرده های کوریون و آمنیون می باشد. هردو پرده مطابق شکل کتاب درسی، در اطراف رگ های خونی بدناف مشاهده می شود، پرده کوریون به صورت مستقیم اطراف رگ های خونی است و پرده آمنیون این مجموعه را احاطه کرده است.

بررسی سایر گزینه ها:

(۱) دقت کنید مطابق شکل ۱۵ صفحه ۱۱۰ زیست‌شناسی ۲، پرده کوریون از تروفوبلاست و پرده آمنیون از توده درونی منشأ گرفته است.

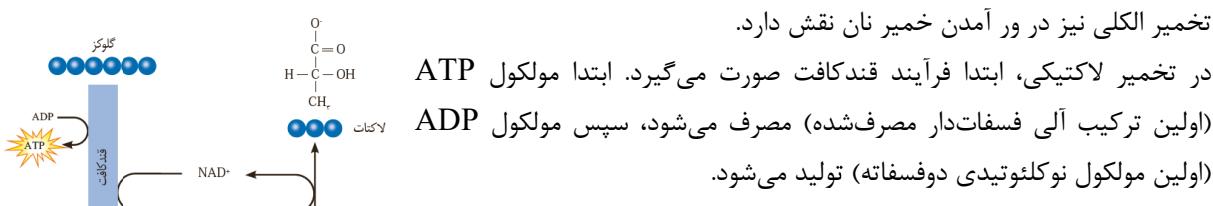
(۳) دقت کنید طبق متن کتاب درسی پرده آمنیون در تغذیه جنین مؤثر است، کوریون نیز در ساخت جفت مؤثر است؛ پس هردو به نوعی در تغذیه و رساندن گلوکز لازم برای تنفس یاخته ای نقش دارند.

(۴) هردو پرده کوریون و آمنیون با لایه های زاینده جنینی در تماس هستند. این یاخته ها تخصص نیافته بوده و بافت های مختلف بدن جنین را می سازند.

(زیست‌شناسی ۲، ص ۱۰۹ تا ۱۱۲)

## ۲۴. گزینه ۲ درست است.

تخمیر لاکتیکی در ترش شدن شیر و در تولید فرآورده های شیری و خوراکی هایی مانند خیارشور نقش دارد. تخمیر الکلی نیز در ور آمدن خمیر نان نقش دارد.



در تخمیر لاکتیکی، ابتدا فرآیند قندکافت صورت می گیرد. ابتدا مولکول ATP (اویین ترکیب آلی فسفات دار مصرف شده) مصرف می شود، سپس مولکول ADP (اویین مولکول نوکلئوتیدی دوفسفاته) تولید می شود.

بررسی سایر گزینه ها:

(۱) در تخمیر الکلی ابتدا مولکول CO2 (اویین ترکیب معدنی) تولید شده و سپس مولکول NADH مصرف می گردد. (درست)

(۳) در تخمیر لاکتیکی، ابتدا مولکول پیرووات (ترکیب نهایی حاصل از قندکافت) تولید شده و سپس مولکول NADH (آخرین ترکیب فسفات دار مصرف شده) مصرف می شود. (درست)

۴) در تخمیر لاكتیکی، در مرحله اول (قندکافت) ابتدا پیرووات (ولین ترکیب آلی سه کربنی فاقد فسفات) تولید شده و سپس مولکول NADH مصرف می‌شود. (درست)  
(دوازدهم - ص ۷۳، ۷۴)

#### ۲۵. گزینه ۳ درست است.

گیاهان C<sub>4</sub> از طریق پلاسمودسм بین یاخته‌های میانبرگ و غلاف آوندی می‌توانند اسید آلی چهارکربنی را جابه‌جا کنند. این گیاهان در یاخته میانبرگ خود، کلروپلاست دارند، ولی آنزیم روبیسکو ندارند؛ اما در یاخته‌های غلاف آوندی در محل کلروپلاست خود، آنزیم روبیسکو دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) گیاهان C<sub>4</sub> در محل یاخته‌های غلاف آوندی، کلروپلاست و کلروفیل دارند؛ درنتیجه واکنش‌های وابسته به نور انجام می‌دهند. این گیاهان در یاخته میانبرگ خود دارای آنزیمی هستند که کربن‌دی‌اکسید را به نوعی اسید سه‌کربنی اضافه می‌کند؛ علماً نوعی کربوکسیلاز محسوب می‌شود.

۲) گیاهان C<sub>3</sub> و C<sub>4</sub> فقط در هنگام روز تثبیت کربن انجام می‌دهند، گیاهان C<sub>4</sub> می‌توانند تکله باشند و میانبرگ نرده‌ای نداشته باشند.

۳) گیاهان CAM در نبود نور خورشید تثبیت کربن انجام می‌دهند، این گیاهان در یاخته‌های نگهبان روزنه، تثبیت کربن یک مرحله‌ای کالوینی انجام می‌دهند.  
(زیست‌شناسی ۳، ص ۷۸، ۷۹، ۸۴ و ۸۸)

#### ۲۶. گزینه ۲ درست است.

بخش‌های ۱ تا ۴ به ترتیب سیاهرگ بندناف، کوریون اطراف بندناف، کوریون در جفت و جفت را نشان می‌دهند. کوریون به کمک یاخته‌های تروفوبلاست تشکیل می‌شود و همان‌طور که می‌دانید یاخته‌های تروفوبلاست با ترشح آنزیمی در هضم دیواره رحم و جایگزینی دخالت دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) سیاهرگ بندناف، خون روشن را از حوضچه‌های خونی رحم مادر دریافت کرده و به سمت قلب جنین می‌برد.

۳) کوریون در جفت از ادغام خون مادر و جنین جلوگیری کرده و همزمان با تشکیل جفت (از حدود هفتۀ دوم) تشکیل می‌شود نه همزمان با جایگزینی.

۴) تمایز جفت از هفتۀ دوم آغاز شده و تا هفتۀ دهم ادامه می‌یابد. همان‌طور که می‌دانید در فرآیند زایمان پس از خروج جنین از بدن مادر، با ادامه انقباضات رحم جفت و اجزای مرتبط با آن هم از رحم خارج می‌شود نه همزمان با خروج جنین.

(زیست ۲ - ص ۱۱۱-۱۱۲-۱۱۳)

#### ۲۷. گزینه ۴ درست است.

در گیاه ماده نسبت به گیاه نر، اندازه گل بزرگ‌تر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) گلبرگ‌ها به هم متصل‌اند و از هم فاصله ندارند.

۲) کلاله گیاه ماده منشعب است.

۳) گل‌های گیاه کدو تک‌جنSSI هستند.

(ص ۱۲۵ - یاردهم)

#### ۲۸. گزینه ۳ درست است.

منظور ژن درمانی است.

بعد از ایجاد تغییر در ماده ژنتیکی یاخته‌ها و تولید یاخته‌های دریافت‌کننده ژن سالم، یاخته‌های تغییر یافته به بدن بیمار وارد و تا مدتی آنزیم مورد نیاز دستگاه ایمنی را تولید می‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) قبل از جاسازی زن درون ویروس، ویروس طوری تغییر داده می‌شود که تکثیر نشود.
  - (۲) ویروس به درون یاخته‌های فرد بیمار (نه سالم!) وارد می‌شود.
  - (۳) خود یاخته‌های تغییر یافته به بدن فرد بیمار منتقل می‌شوند نه پروتئین یا هورمون‌های تولید شده آن‌ها!
  - (۴) (ص ۱۰۴ - دوازدهم)
۲۹. گزینه ۲ درست است.

یاخته‌های بنیادی موجود در مغز استخوان یک فرد بالغ توانایی تولید یاخته‌های عصبی را دارند و همان‌طور که می‌دانید این یاخته‌ها به تولید و ترشح ناقلين عصبی می‌پردازن. از طرف دیگر، یاخته‌های بنیادی موجود در کبد می‌توانند به یاخته‌های کبدی تمایز پیدا کنند. گروهی از یاخته‌های کبدی ویژه می‌توانند به تولید و ترشح هورمون اریتروپویتین بپردازن.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) یاخته‌های بنیادی موجود در پوست تنها می‌توانند به یاخته‌های همین اندام تمایز پیدا کنند.
  - (۳) یاخته‌های مورولا، نوعی یاخته بنیادی جنبینی هستند که به همه ا نوع بافت‌ها مانند ماهیچه اسکلتی و گویچه‌های خونی تبدیل می‌شوند.
  - (۴) هم یاخته‌های بنیادی مغز استخوان و هم یاخته‌های توده درونی بلاستولا نمی‌توانند در محیط آزمایشگاهی همه بافت‌های بدن یک جنین کامل را ایجاد نمایند.
- (كتاب زیست ۳ - ص ۹۹ - ۱۰۰)

۳۰. گزینه ۱ درست است.

همه موارد برای تکمیل عبارت زیر نامناسب‌اند.

بررسی همه موارد:

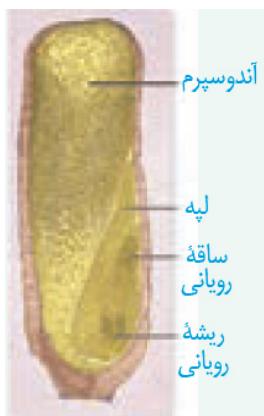
- (الف) یاخته رویشی (حاصل از تقسیم میتوز) هاپلوبید است، اما تقسیم نمی‌شود و در گیاه دارای بساک تولید می‌شود.
  - (ب) یاخته‌های حاصل از تقسیم یاخته زایشی نیز در گیاه دارای خامه (گیاه ماده) تولید می‌شوند. این یاخته‌ها از بافت خورش درون تخمک‌های گیاه دارای خامه نشأت نگرفته‌اند.
  - (پ) یاخته‌های گیاهان نهاندانه سانتریول ندارند.
  - (ت) یاخته رویشی نسبت به یاخته زایشی اندازه بزرگ‌تری دارد.
- (ص ۱۲۶ و ۱۲۷ - یازدهم)

۳۱. گزینه ۱ درست است.

بخش‌های ۱ تا ۴ به ترتیب نشان‌دهنده ساقه رویانی، ریشه رویانی، لپه‌ها و باقی‌مانده درون‌دانه هستند. خارجی‌ترین یاخته‌های آندوسپرم در دانه غلات در واکوئل‌های خود گلوتون دارند و همان‌طور که می‌دانید گلوتون در برخی افراد موجب بروز بیماری سلیاک می‌شود. یاخته‌های ریشه رویانی در لوبيا دیپلوبید بوده و در هسته خود دو مجموعه کروموزومی دارند در حالی که یاخته‌های آندوسپرم در دانه غلات تریپلوبید هستند و سه مجموعه کروموزومی دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲) همان‌طور که در شکل روبرو دیده می‌شود، آندوسپرم در دانه ذرت، بیشترین حجم دانه را اشغال نموده است. درون‌دانه ذخیره دانه در ذرت است و نقش لپه، انتقال مواد غذایی از درون‌دانه به رویان در حال رشد است. در دانه لوبيا مواد غذایی درون‌دانه جذب لپه‌ها شده و در آن جا ذخیره می‌شوند.
  - (۳) رویان غلات در هنگام رویش دانه، مقدار فراوانی جیبرلین (جيبريليك اسيد) می‌سازد. با توجه به اینکه پوسته‌دانه دقیقاً ژنوتیبی مانند گیاه ماده دارد، پس ال‌های این بخش با بخشی از ال‌های رویان و آندوسپرم قطعاً مشترک خواهد بود.
  - (۴) بخشی از دانه ذرت که در پایین‌ترین بخش رویان قرار دارد، ریشه رویانی است. پس از شروع رویش دانه، تقسیم سریع یاخته‌های مریستمی به طول ساقه و ریشه می‌افزاید. سه سامانه بافتی نیز در ریشه و ساقه شکل می‌گیرند.
- (كتاب زیست ۲ - ص ۱۲۸ - ۱۲۷)



**۳۲. گزینه ۲ درست است.**

منظور صورت سؤال مرحله قندکافت و اکسایش پیرووات است. تنها در قندکافت مولکول کربن دار ATP تولید می شود.

بررسی سایر گزینه ها:

(۱) در فرآیند قندکافت، در گام سوم از تعداد فسفات (ترکیب معدنی) با اضافه شدن به قند فسفاته کم شده و در فرآیند اکسایش پیرووات نیز با آزاد شدن ترکیب معدنی  $\text{CO}_2$ ، تعداد ترکیبات معدنی یاخته افزایش می یابد.

(۳) هر دو فرآیند در مجاورت اندامک ریبوزوم صورت می گیرد. گروهی از ریبوزوم های موجود در سیتوپلاسم نیز می توانند بعضی از پروتئین های میتوکندری را ایجاد کنند.

(۴) در گام سوم قندکافت و گام اول اکسایش پیرووات مولکول NAD<sup>+</sup> کاهش می یابد. در قندکافت مولکول اولیه آغازگر فرآیند شش کربن بوده و قبل از کاهش NAD<sup>+</sup> سه کربنی می شود. در فرآیند اکسایش پیرووات نیز ابتدا ترکیب سه کربنی پیرووات، یک کربن را به صورت  $\text{CO}_2$  از دست داده سپس NAD<sup>+</sup> کاهش می یابد.

(دوازدهم - ص ۶۸، ۶۷، ۶۶)

**۳۳. گزینه ۴ درست است.**

در اولین گام از چرخه کالوین، ریبولوز بیس فسفات پنج کربن با کربن دی اکسید ترکیب شده و مولکول شش کربن ناپایداری ایجاد می کند که آن مولکول به سرعت به دو مولکول سه کربنی می شکند. در چرخه کربس هم یک مولکول چهار کربن با استیبل کوازنیم A ترکیب می شود که در پی جدا شدن کوازنیم A یک مولکول شش کربن تشکیل می گردد. این مولکول شش کربن با از دست دادن یک کربن دی اکسید به مولکولی پنج کربنی تبدیل می شود.

بررسی سایر گزینه ها:

(۱) این موضوع در گام اول چرخه کربس رخ می دهد، اما در چرخه کالوین این گونه نیست.

(۲) در چرخه کالوین به منظور بازسازی ریبولوز بیس فسفات که آغازگر چرخه است باید مولکول های ATP مصرف شوند در حالی که برای بازسازی مولکول های چهار کربن آغازگر کربس این موضوع صادق نیست.

(۳) به هنگام تبدیل مولکول شش کربن به پنج کربن در چرخه کربس، باید یک مولکول NADH تولید شود. اما در چرخه کالوین به هنگام تبدیل قندهای سه کربن به مولکول پنج کربن ریبولوز فسفات، حامل الکترونی تولید یا مصرف نمی شود.

(كتاب زیست ۳ - ص ۶۹ - ۸۴)

**۳۴. گزینه ۲ درست است.**

موارد (الف) و (ت) برای تکمیل عبارت مناسب هستند.

بررسی همه موارد:

(الف) گیاهان چوبی چندساله هستند و چندین سال رشد رویشی دارند؛ بنابراین هیچ یک از این گیاهان ممکن نیست در سال اول میوه و دانه بدنه و سپس رشد خود را متوقف نمایند.

(ب) برخی از گیاهان علفی، چندساله هستند و پس از تولید دانه و میوه، رشد رویشی خود را ادامه می دهند.

(پ) برخی از گیاهان چندساله و چوبی، پس از چندین سال رشد رویشی، ممکن است هر ساله دانه و میوه تولید کنند و برخی دیگر ممکن است هر ساله دانه و میوه تولید نکنند.

(ت) تنها برخی از گیاهان علفی، چندساله هستند و چندین سال رشد رویشی دارند و سپس دانه و میوه تولید می کنند.

(ص ۱۳۴ و ۱۳۵ - یازدهم)

**۳۵. گزینه ۴ درست است.**

دقت کنید که هورمون اکسین در طی چیرگی رأسی با افزایش دادن اتیلن و کاهش دادن سیتوکینین، از رشد جوانه های جانبی ممانعت می کند. هورمون سیتوکینین تاثیری در تولید میوه های بدون دانه ندارد و هورمون های اکسین و جیبرلین مسئول این پدیده هستند.

بررسی سایر گزینه ها:

(۱) اتیلن با تأثیر بر روی تیغه میانی (بخشی از دیواره یاخته ای) موجب نرم شدن میوه می گردد.

(۲) مطابق شکل کتاب درسی، هورمون جیبرلین موجب طویل شدن گیاهان بوته ای در محل میان گره ها در ساقه می شود.

(۳) آبسیزیک اسید در شرایط نامساعد محیطی، باعث بسته شدن روزن همی شود. برای بسته شدن روزن، یون های کلر و پتاسیم باید از یاخته های نگهبان خارج شده و موجب کاهش فشار اسمزی این یاخته ها شوند.

(یازدهم - ص ۱۴۰، ۱۴۱، ۱۴۲، ۱۴۳)

**۳۶. گزینه ۴ درست است.**

گیاه (الف) داودی و گیاه (ب) شبدر می‌باشد.

گیاه داودی گل‌هایی ایجاد می‌کند که گلبرگ زرد دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) شبدر در روزهای بلند تابستان گل‌دهی دارد و سرلاط رویشی آن به سرلاط زایشی تبدیل می‌شود.

(۲) ایجاد شکست شب در فرآیند گل‌دهی گیاهان روزبلندی نظیر شبدر اختلال ایجاد نمی‌کند.

(۳) گیاه داودی در روزهای کوتاه پاییز گل‌دهی دارد.

(ص ۱۴۷ - یازدهم)

**۳۷. گزینه ۳ درست است.**

هنگامی که گل‌های گیاه آکاسیا باز می‌شوند، ترکیبات شیمیایی تولید و ترشح می‌کنند که مورچه‌های محافظ را فراری

می‌دهد و در این حالت زنبورهای گردهافشان می‌توانند به راحتی به گردهافشانی برای این گیاه بپردازنند. در این شرایط با

عدم حضور مورچه‌های محافظ، احتمال آسیب‌پذیری آکاسیا در برابر جانداران مهاجم افزایش می‌یابد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) همان‌طور که گفته شد، هنگامی که گل‌های گیاه آکاسیا باز می‌شوند، ترکیبات شیمیایی تولید و ترشح می‌کنند که مورچه‌های محافظ را فراری می‌دهد نه زنبورها.

(۲) مورچه‌ها تنها وظيفة حفاظت از گیاه آکاسیا را بر عهده دارند، در حالی که زنبورها مسئول گردهافشانی این گیاه هستند.

(۴) دیده شده مورچه‌های محافظ حتی به گیاهان دارزی هم حمله می‌کنند. واضح است که گیاهان دارزی برگ‌های آکاسیا را نمی‌خورند.

(زیست ۲ - ص ۱۵۱)

**۳۸. گزینه ۱ درست است.**

همه موارد عبارت زیر را به نادرستی تکمیل می‌کنند.

بررسی همه موارد:

الف و پ) جانوران مطرح شده در کتاب درسی که توانایی بکرزاوی دارند، زنبورها و بعضی مارها می‌باشند. در این نوع تولیدمیث، فرد گاهی اوقات می‌تواند به تنها یی تولیدمیث کرده و زاده‌ای ایجاد کند. در همه (نه تنها برخی از!) این جانوران مطرح شده در کتاب، برای تولید تخمک تقسیم میوز انجام می‌شود و وقوع نوترکیبی می‌تواند بر تنوع زاده‌های حاصل از بکرزاوی بیفزاید.

ب و ت) جانوران هرمافرودیت مطرح شده در کتاب درسی، کرم خاکی و کرم کبد می‌باشند. در کرم کبد که نوعی جانور خودلذاح است، تنها یک تخدمان (نه تخدمان‌ها!) قابل مشاهده است. از طرفی تنها در کرم کبد (نه همه جانوران هرمافرودیت!) جانور خودلذاحی انجام داده و اسپرم و تخمک ایجاد شده را با هم لقادش را با هم لقادش می‌دهد.

(یازدهم - ص ۱۱۶)

**۳۹. گزینه ۱ درست است.**

این گزینه در ارتباط با باکتری‌های غیر اکسیژن‌زا است. این باکتری‌ها از آب استفاده نمی‌کنند، ولی می‌توانند مولکول آب را تولید کنند. برای تبدیل ترکیب معدنی به آلی، به طور حتم باید کربن‌دی‌اکسید و نوعی ترکیب هیدروژن‌دار (نظیر هیدروژن سولفید، مولکول آب و ...) در یک طرف با هم واکنش دهند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) این گزینه در ارتباط با شیمیوسنتزکننده‌ها درست است. دقت کنید که گروهی از این باکتری‌ها (نه همه!) در اطراف دهانه آتشفسان‌ها و گروهی دیگر در معادن و ... زندگی می‌کنند.

(۳) این گزینه می‌تواند در ارتباط با سیانوباكتری باشد. باکتری‌ها فاقد سبزدیسه هستند.

(۴) باکتری‌های غیراکسیژن‌زا دارای باکتریوکلروفیل هستند و همان‌طور که از اسمشان پیداست فاقد توانایی تولید اکسیژن در طی فتوسنتر می‌باشند.

(دوازدهم - ص ۸۹ و ۹۰)

**۴۰. گزینه ۱ درست است.**

در زیستفناوری سنتی انسان‌ها بدون آگاهی از جزئیات عمل انجام‌شده به تولید مواد غذایی پرداختند، اما در زیستفناوری کلاسیک، انسان از جزئیات عمل انجام شده مطلع بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) در دوره زیستفناوری نوین همانند کلاسیک، با کشت میکروارگانیسم‌ها، انواع مختلفی مواد تولید شد.

(۳) در دوره زیستفناوری سنتی (نه کلاسیک!)، تولید محصولات غذایی از طریق فرآیند تخمیر آغاز شد. در دوره زیستفناوری کلاسیک تولید این محصولات ادامه پیدا کرد. (نه اینکه آغاز شود!)

(۴) تنها در دوره زیستفناوری نوین، اصلاح خصوصیات ریزجانداران جهت تولید موادی با کارایی بیشتر و بهتر انجام شد.

(دوازدهم - ص ۹۲)

**۴۱. گزینه ۱ درست است.**

در گیاه سیبزمینی یک نوع ساقه هوایی و دو نوع ساقه زیرزمینی (ذخیره‌ای و غیرذخیره‌ای) مشاهده می‌شود که ساقه زیرزمینی غیرذخیره‌ای به ریشه متصل می‌باشد.

بررسی همه موارد:

(الف) دقت کنید که تنها ساقه زیرزمینی ذخیره‌ای (غده) در ذخیره نشاسته در نشادیسه‌های خود نقش دارد. (نادرست)

(ب) ساقه هوایی گیاه، سبز می‌باشد؛ درنتیجه دارای سبزینه است و همچنین به برگ‌های پهن و دارای رگ برگ‌های منشعب متصل شده است؛ زیرا این گیاه دولپه است. (درست)

(پ) دقت کنید که غده‌ها مطابق شکل کتاب درسی، بهطور مستقیم به ریشه متصل نیستند؛ بلکه ساقه‌های غیرذخیره‌ای زیرزمینی به ریشه‌ها متصل می‌باشند. (نادرست)

(ت) در سطح اندام‌های هوایی گیاه، پوسک مشاهده می‌شود که میزان تعرق را کاهش می‌دهد. (درست)

(زیست‌شناسی ۲، ص ۱۲۱ و ۱۲۲) (زیست‌شناسی ۱، ص ۸۳ و ۸۶)

**۴۲. گزینه ۲ درست است.**

پروتئین دوم و چهارم زنجیره سراسری نیستند و در سطح دو لایه غشای داخلی وجود ندارند. پروتئین دوم برخی از الکترون‌ها را از پروتئین اول که پمپ پروتون است دریافت می‌کند. پروتئین چهارم همه الکترون‌ها را از پروتئین سوم دریافت می‌کند که پمپ است. پمپ‌ها از انرژی الکtron برای انتقال پروتون‌ها استفاده می‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) پروتئین اول و دوم الکtron را مستقیماً از حامل الکtron دریافت می‌کنند. پروتئین دوم پمپ پروتون نیست.

(۳) پروتئین پنجم زنجیره الکترون‌ها را به خارج از زنجیره انتقال الکtron منتقل می‌کند؛ این پروتئین الکtron را از پروتئین چهارم دریافت می‌کند که با لایه فسفولیپیدی سطح خارجی غشای داخلی در ارتباط است.

(۴) پروتئین سوم، برای اولین بار همه الکترون‌ها را از پروتئینی دیگر دریافت می‌کند. این پروتئین اختلاف غلظت پروتون‌ها را در دو سوی غشای درونی میتوکندری افزایش می‌دهد.

(ص ۷۰ - دوازدهم)

**۴۳. گزینه ۴ درست است.**

در مرحله دوم مهندسی ژنتیک، یعنی مرحله اتصال قطعه دنا به ناقل و تشکیل دنای نوترکیب، فعالیت آنزیم لیگاز (اتصال‌دهنده) قابل مشاهده است. در این مرحله، آنزیم برش‌دهنده نیز فعال است و با برش دیسک، آن را به یک قطعه دنای خطی تبدیل می‌کند که ممکن است دارای دو انتهای چسبنده باشد. در انتهای چسبنده، یک رشته از رشته مقابله بلندتر است و تعداد نوکلئوتیدهای بیشتری دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در مراحل اول و دوم مهندسی ژنتیک، یعنی مرحله جداسازی قطعه‌ای از دنا و مرحله اتصال قطعه دنا به ناقل و تشکیل دنای نوترکیب، فعالیت آنزیم برش‌دهنده قابل مشاهده است. در مرحله دوم، ممکن است ناقل همسانه‌سازی یک پلازید و تنها دارای یک جایگاه تشخیص باشد. در این حالت با اثر آنزیم برش‌دهنده بر روی آن، تنها یک قطعه دنا حاصل می‌شود نه قطعاتی از دنا.

(۲) در مراحل اول، سوم و چهارم مهندسی ژنتیک، یعنی مراحل جداسازی قطعه‌ای از دنا، وارد کردن دنای نوترکیب به یاخته میزبان و جداسازی یاخته‌های تراژنی فعالیت آنزیم لیگاز (اتصال‌دهنده) قابل مشاهده نیست. در مرحله اول، آنزیم برش‌دهنده توالي نوکلئوتیدی جایگاه تشخیص آنزیم را تشخیص داده و در مرحله چهارم، آنزیم رنابسپاراز توالي راهانداز ژن مقاومت به پادزیست را تشخیص می‌دهد. این در حالی است که در مرحله سوم هیچ آنزیمی توالي خاصی از دنا را تشخیص نمی‌دهد.

(۳) در مراحل سوم و چهارم مهندسی ژنتیک، یعنی مراحل وارد کردن دنای نوترکیب به یاخته میزبان و جداسازی یاخته‌های تراژنی، فعالیت آنزیم برش‌دهنده قابل مشاهده نیست. در مرحله چهارم، ممکن است به منظور جداسازی یاخته‌های تراژنی از سایر یاخته‌ها، از پادزیست استفاده شود، اما در مرحله سوم این گونه نیست.

(زیست ۳ - ص ۹۳ تا ۹۶)

#### ۴۴. گزینه ۲ درست است.

اینترفرون تولیدشده توسط مهندسی پروتئین دارای یک آمینواسید متفاوت با اینترفرون طبیعی تولیدشده توسط بدن انسان است، در نتیجه ساختار سه بعدی متفاوتی دارد؛ پس می‌توان گفت نحوه قرارگیری گروههای R آمینواسیدهای آن نسبت به هم متفاوت است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱) اینترفرون مهندسی پروتئین و اینترفرون طبیعی بدن، فعالیت ضدوبروزی مشابهی دارند.

گزینه ۳) میزان پایداری اینترفرون مهندسی پروتئین نسبت به مهندسی ژنتیک بیشتر است.

گزینه ۴) بهعلت تغییر در یک آمینواسید در مهندسی پروتئین، توالي آمینواسیدی نسبت به اینترفرون تولیدشده در مهندسی ژنتیک تغییر می‌کند.

(زیست‌شناسی ۳، ص ۱۶، ۱۷، ۹۷ و ۹۸)

#### ۴۵. گزینه ۴ درست است.

Humulin N نام انسولین ساخته شده توسط مهندسی ژنتیک است. مراحل مهندسی ژنتیک در شکل صفحه ۱۰۳ زیست‌شناسی ۳، بیان شده است. در مرحله چهارم بین زنجیره‌های A و B پیوندهای شیمیایی تشکیل می‌شود که همراه آن، طبق شکل کتاب درسی، تغییر شکل سه بعدی پروتئین‌ها رخ می‌دهد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱) اگر به شکل‌های کتاب درسی، دقیق نگاه کنید، می‌بینید که توالي ژن این زنجیره‌ها بلافصله در مجاورت راه انداز قرار ندارد.

گزینه ۲) در مرحله دوم، جداسازی باکتری‌ها توسط پادزیست نیز رخ می‌دهد، پس علاوه بر رونویسی ژن‌های مربوط به ساخت زنجیره‌های پلی‌پیتیدی، ژن مربوط به مقاومت به پادزیستها نیز بیان می‌شود.

گزینه ۳) دقت کنید در مرحله دوم ترجمه رنای پیک و تولید پروتئین رخ می‌دهد، در مرحله سوم فقط خالص‌سازی رخ می‌دهد.

(زیست‌شناسی ۳، ص ۱۰۲ و ۱۰۳)

### فیزیک

#### ۴۶. گزینه ۲ درست است.

$v = \frac{\Delta s}{\Delta t}$  = تندی انتشار فراصوت:

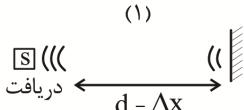
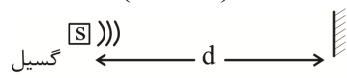
$$V = \lambda f = (3/25 \times 10^{-3})(120 \times 10^3) = 390 \frac{m}{s}$$

اگر فاصله خفاش در لحظه ارسال فراصوت تا مانع  $d$  باشد، فاصله‌اش در لحظه دریافت پژواک  $d - \Delta x$  - خواهد بود.

$$\Delta x = V \cdot \Delta t = 10 \times 0.5 = 5m$$

صوت از لحظه گسیل تا دریافت مسافت  $L$  را طی می‌کند.

$$L = d + (d - \Delta x) = 2d - 5$$



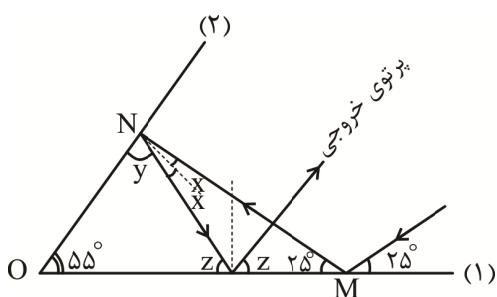
چون تندی انتشار فراصوت در محیط ثابت است:

$$L = V \cdot \Delta t$$

$$2d - 5 = 390 \times 0.5 \Rightarrow d = 100 \text{ m}$$

فاصله خفاش در لحظه دریافت پژواک

۴۷. گزینه ۳ درست است.



$$\hat{MNO} = 180^\circ - (55^\circ + 25^\circ) = 100^\circ$$

پرتوی  $MN$  تحت زاویه  $X$  به آینه ۲ تابیده است و با زاویه  $X$  نیز بازتابش می‌شود.

$$y + 2x = 100^\circ \Rightarrow x = 10^\circ, y = 80^\circ$$

$$y + x = 90^\circ$$

$$55^\circ + y + z = 180^\circ \Rightarrow 55^\circ + 80^\circ + z = 180^\circ \Rightarrow z = 45^\circ$$

و چون  $Z < 55^\circ$  است. دیگر با آینه (۲) برخوردی ندارد و از سطح آینه (۱)

با زاویه  $45^\circ$  خارج می‌شود.

۴۸. گزینه ۴ درست است.

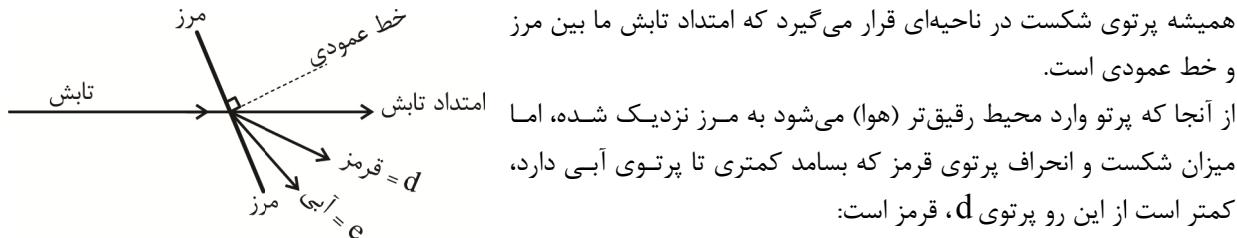
$$\Delta t = \frac{0.15 \times 2}{c} + \frac{2d}{v}, v = \frac{C}{n}$$

$$\Delta t = \frac{0.3}{c} + \frac{2d}{v} = \frac{0.3}{c} + \frac{2nd}{c} = \frac{0.3 + 2 \times \frac{3}{2}d}{c}$$

$$\Delta t \cdot c = 0.3 + 3d \rightarrow 0.3 \times 10^{-9} \times 3 \times 10^8 = 0.3 + 3d$$

$$1/5 = 0.3 + 3d \rightarrow d = 0.4 \text{ m} \rightarrow d = 40 \text{ cm}$$

۴۹. گزینه ۳ درست است.



۵۰. گزینه ۱ درست است.

در محیط (۱) فاصله بین ۲ جبهه موج متواالی بیش از فاصله دو جبهه موج متواالی در محیط (۲) است:

$$\lambda_1 > \lambda_2$$

بسامد پرتو  $f$  در عبور از یک محیط به محیط دیگر ثابت می‌ماند، بنابراین:

$$\lambda_1 f > \lambda_2 f \Rightarrow V_1 > V_2 \Rightarrow \frac{C}{n_1} > \frac{C}{n_2} \Rightarrow n_1 < n_2$$

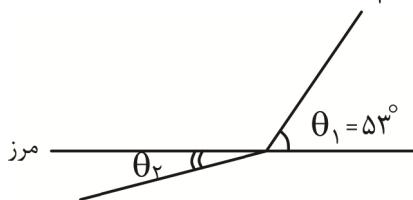
$$\text{بنابراین: } n_2 = 1/6, n_1 = 1$$

$$n_1 \sin \theta_1 = n_2 \sin \theta_2$$

زاویه پرتو با خط عمودی برابر با زاویه جبهه موج با مرز دو محیط است:

$$1 \times \sin 53^\circ = 1/6 \sin \theta_2$$

$$\circ/\lambda = 1/\nu \sin \theta_r \rightarrow \sin \theta_r = \frac{1}{\nu} \rightarrow \theta_r = 3^\circ$$



۵۱. گزینه ۴ درست است.

$$\theta_1 = 143 - 90 = 53$$

$$\theta_r = 3^\circ$$

$$\frac{\sin \theta_1}{\sin \theta_r} = \frac{V_1}{V_r} = \frac{\lambda_1}{\lambda_r}$$

$$\frac{\sin 53}{\sin 3^\circ} = \frac{\lambda_1}{\nu} \rightarrow \lambda_1 = 520 \text{ nm}$$

۵۲. گزینه ۲ درست است.

$$\Delta t = \frac{\overline{AB}}{V_r} + \frac{\overline{BC}}{V_r} = \frac{\bar{AB}}{\left(\frac{C}{n_r}\right)} + \frac{\bar{BC}}{\left(\frac{C}{n_r}\right)}$$

$$\Delta t = \frac{\overline{AB} \cdot n_r}{C} + \frac{\overline{BC} \cdot n_r}{C}$$

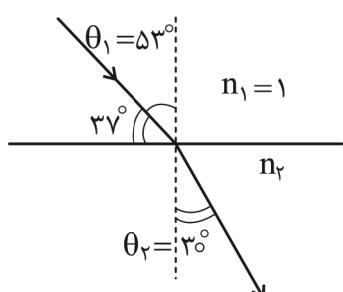
$$c\Delta t = n_r \cdot \overline{AB} + n_r \cdot \overline{BC}$$

$$3 \times 10^8 \times 80 \times 10^{-9} = n_r \times 10 + n_r \times 6$$

$$24 = 10 n_r + 6 n_r$$

$$12 = 5 n_r + 3 n_r$$

از طرفی:



$$n_1 \sin \theta_1 = n_r \sin \theta_r$$

$$1 \times \sin 53^\circ = n_r \times \sin 3^\circ$$

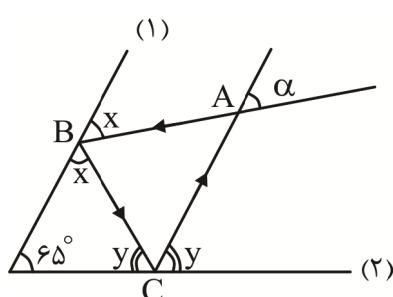
$$^\circ/\lambda = n_r \times 1/\delta$$

$$n_r = \frac{\lambda}{\delta} \Rightarrow 12 = 5 \times \frac{\lambda}{\delta} + 3 n_r \rightarrow n_r = \frac{4}{3}$$

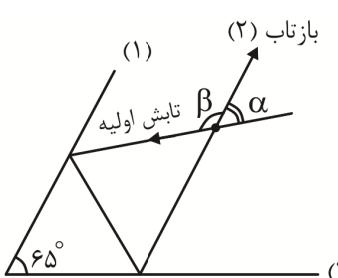
۵۳. گزینه ۴ درست است.

هر ۴ جمله درست است.

۵۴. گزینه ۳ درست است.



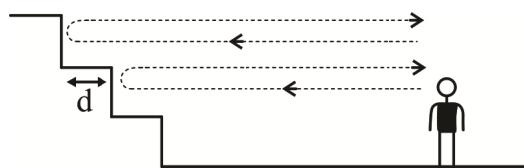
$$\begin{aligned} \Delta ABC : \alpha + (18^\circ - 2x) + (18^\circ - 2y) &= 18^\circ \\ \alpha = 2(x+y) - 18^\circ & \\ x + y + 65^\circ = 18^\circ & \Rightarrow x + y = 115^\circ \end{aligned} \quad \left. \begin{array}{l} \text{بازنگرداندن} \\ \text{از طرفی} \end{array} \right\} \Rightarrow \alpha = 2(115^\circ) - 18^\circ = 230^\circ - 18^\circ = 5^\circ$$



به روش ساده زاویه بین تابش اولیه و بازتاب دوم در مجموعه ۲ آینه تخت ۲ برابر زاویه حاده آینه‌ها است:

$$\beta = 2 \times 65^\circ = 130^\circ \Rightarrow \alpha = 180^\circ - \beta = 50^\circ$$

۵۵. گزینه ۲ درست است.



هر پژواک نسبت به پژواک قبلی مسافتی به اندازه ۲ برابر عرض پله را بیشتر از قبل طی می‌کند.

فاصله زمانی بین دو پژواک متواالی که همان دوره پژواک‌هاست برابر است با:

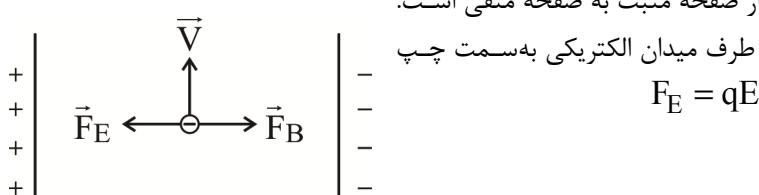
$$\text{از این رو بسامد پژواک‌ها } f = \frac{1}{T} = \frac{v}{2d} \text{ است.}$$

$$f = \frac{v}{2d} = \frac{329}{2 \times 0.35} = \frac{329}{0.7} = 470 \text{ Hz}$$

۵۶. گزینه ۴ درست است.

جهت میدان الکتریکی بین صفحه‌های این خازن از صفحه مثبت به صفحه منفی است.

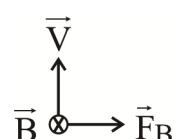
چون بار  $q$  منفی است، پس نیروی وارد بر بار از طرف میدان الکتریکی به سمت چپ بوده و برابر است با:



برای این که بار الکتریکی از مسیر راست خود منحرف نشود باید نیرویی که از طرف میدان مغناطیسی بر این ذره وارد می‌شود، همانند از در خلاف جهت  $\vec{F}_E$  باشد، پس  $\vec{F}_B$  به سمت راست است.

$$F_E = F_B \Rightarrow q_E = q_{VB} \Rightarrow B = \frac{E}{V}$$

درنهایت با استفاده از قاعده دست راست و با توجه به جهت بردارهای  $\vec{F}_B$  و  $\vec{V}$ ، جهت میدان مغناطیسی  $\vec{B}$  درون سو به دست می‌آید. (البته باید توجه داشت که بار  $q$  منفی است).



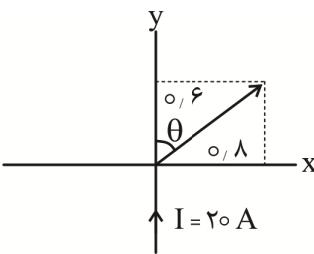
۵۷. گزینه ۱ درست است.

روش اول:

$$\vec{B} = 0.8\vec{i} + 0.6\vec{j} \Rightarrow |\vec{B}| = \sqrt{0.8^2 + 0.6^2} = 1T$$

$$\sin \theta = \frac{\text{مقابل}}{\text{وتر}} = \frac{0.6}{1} = 0.6$$

$$F = ILB \sin \theta = 20 \times 0.5 \times 1 \times 0.6 = 6N$$



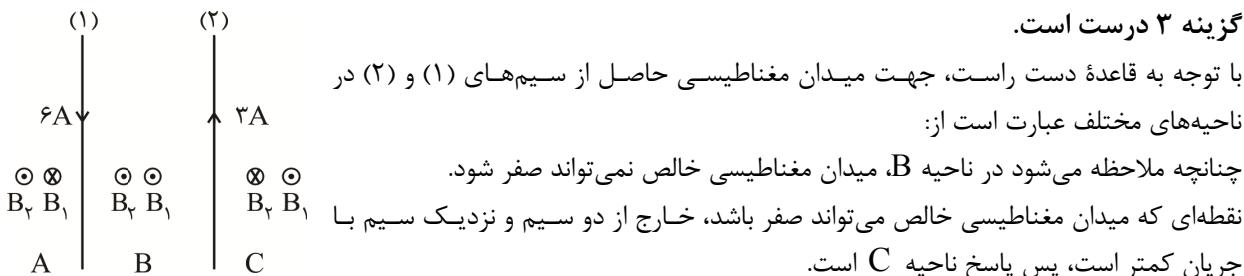
روش دوم:

تنها آن مولفه‌ای از میدان مغناطیسی که در راستای محور X است، بر سیم حامل جریان، نیرو وارد می‌کند:

$$F = IL_y B_x = 20 \times 0.5 \times 0.8 = 8N$$

۵۸. گزینه ۳ درست است.

با توجه به قاعدة دست راست، جهت میدان مغناطیسی حاصل از سیمهای (۱) و (۲) در ناحیه‌های مختلف عبارت است از:

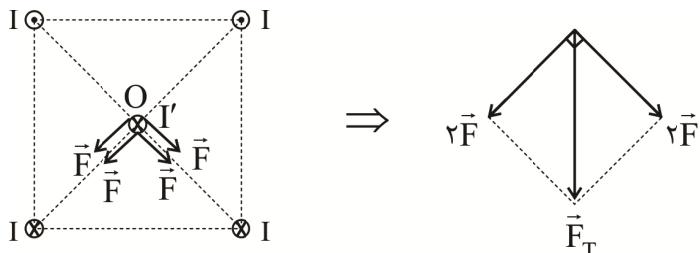


چنانچه ملاحظه می‌شود در ناحیه B، میدان مغناطیسی خالص نمی‌تواند صفر شود.

نقطه‌ای که میدان مغناطیسی خالص می‌تواند صفر باشد، خارج از دو سیم و نزدیک سیم با جریان کمتر است، پس پاسخ ناحیه C است.

۵۹. گزینه ۲ درست است.

سیمهایی که جریان‌های هم‌سو دارند، یکدیگر را می‌ربایند و سیمهایی که جریان‌های ناهم‌سو دارند، یکدیگر را می‌رانند. ضمناً چون جریان در سیمه‌ها و همچنین فاصله آن‌ها از سیمی که در مرکز مربع قرار دارد یکسان هستند، پس این نیروها همان‌دازه می‌باشند. اگر نیروی وارد بر سیم واقع در مربع از طرف هر سیم را F بنامیم، مطابق شکل، نیروی خالص وارد بر سیم واقع در مرکز مربع برابر است با:



۶۰. گزینه ۴ درست است.

چون سیمه‌ها در کنار هم پیچیده شده‌اند، پس تعداد حلقه‌ها در این سیم‌لوله برابر است با:

$$L = N \times 4 \times 10^{-3}$$

میدان مغناطیسی درون این سیم‌لوله برابر است با:

$$B = \mu_0 \frac{NI}{\ell} = \frac{4\pi \times 10^{-7} \times N \times 4}{N \times 4 \times 10^{-3}} = 4\pi \times 10^{-4} T \xrightarrow{\times 10^4} B = 4\pi G$$

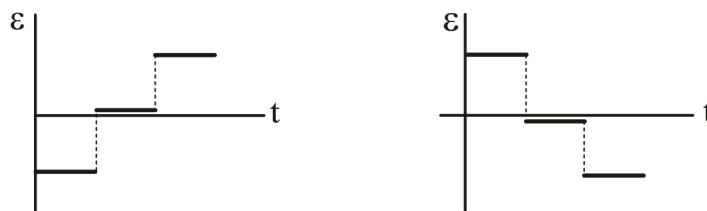
۶۱. گزینه ۳ درست است.

هنگام ورود قاب به داخل میدان مغناطیسی چون سطح قاب که وارد میدان می‌شود با آهنگ ثابتی زیاد می‌شود با توجه به

رابطه  $\epsilon_{\text{م}} = N \frac{\Delta \Phi}{\Delta t}$  نیروی محرکه ثابتی در قاب القا می‌شود که می‌توان به دلخواه آن را مثبت یا منفی فرض نمود. (ما منفی

فرض کردیم). وقتی قاب تماماً وارد میدان شود شار مغناطیسی عبوری از آن بیشینه ولی ثابت است. با توجه به اینکه  $a < b$  است، مدتی طول می‌کشد تا اینکه ضلع سمت راس قاب به انتهای میدان برسد. به این ترتیب چون شار مغناطیسی تغییر نمی‌کند در قاب نیروی محرکه‌ای القا نمی‌شود، درنتیجه  $\epsilon = 0$  است. و بالاخره وقتی قاب در حال خروج از میدان مغناطیسی

است شار کاهش می‌یابد و مانند هنگام ورود نیروی محرکه القا می‌شود ولی جهت جریان و جهت نیروی محرکه خلاف جهت حالتی است که قاب وارد میدان شده است و به طور کلی هر یک از دو شکل زیر برای نیروی محرکه - زمان می‌تواند درست باشد.



۶۲. گزینه ۴ درست است.

رابطه قانون القای الکترومغناطیسی فاراده عبارت است از:

$$\bar{\varepsilon} = \left| -N \frac{\Delta\phi}{\Delta t} \right|$$

$$\bar{I} = \frac{\varepsilon}{R} \Rightarrow I = \frac{N \Delta\phi}{R \Delta t}$$

بنا به قانون اهم، جریان القا شده در پیچهای به مقاومت  $R$  عبارت است از:

بار الکتریکی شارش شده از هر مقطع این پیچه در این مدت برابر است با:

$$I = \frac{\Delta q}{\Delta t} \Rightarrow \Delta q = I \cdot \Delta t = \frac{N \Delta\phi}{R \Delta t} \cdot \Delta t \Rightarrow \Delta q = \frac{N}{R} \Delta\phi$$

۶۳. گزینه ۳ درست است.

تغییر شار مغناطیسی عبوری از حلقه به دلیل تغییر زاویه عمود بر سطح حلقه با راستای خطهای میدان مغناطیسی است.

بنابراین:

$$\phi = BA \cos \theta$$

$$\begin{cases} \theta_1 = 0^\circ \rightarrow \phi_1 = 1/5 \times 600 \times 10^{-4} \times 1 = 9 \times 10^{-2} \text{ wb} \\ \theta_2 = 180^\circ \rightarrow \phi_2 = 1/5 \times 600 \times 10^{-4} \times (-1) = -9 \times 10^{-2} \text{ wb} \end{cases}$$

بزرگی نیروی محرکه القایی متوسط ایجاد شده در حلقه برابر است با:

$$|\bar{\varepsilon}| = \left| -N \frac{\Delta\phi}{\Delta t} \right| \Rightarrow |\bar{\varepsilon}| = \left| -1 \times \frac{-9 \times 10^{-2} - 9 \times 10^{-2}}{0/9} \right| = 0.2 \text{ V}$$

۶۴. گزینه ۲ درست است.

با بسته شدن کلید K، مقاومت معادل مدار (۲) کاهش و جریان عبوری از مدار افزایش می‌یابد که با این افزایش جریان، میدان مغناطیسی در سیم‌لوله (۲) افزایش یافته و شار مغناطیسی در آن نیز افزایش می‌یابد. با توجه به قانون لنز، قطب‌های سیم‌لوله‌های (۱) و (۳) باید به گونه‌ای باشند که سیم‌لوله (۲) را دفع کنند؛ بنابراین (با توجه به قاعده دست راست) جریان القایی در سیم‌لوله (۱) از B به A و جریان القایی در سیم‌لوله (۳) از D به C خواهد بود.

۶۵. گزینه ۱ درست است.

انرژی ذخیره شده در میدان مغناطیسی القاگر برابر است با:

$$U = \frac{1}{2} LI^2$$

بنابراین در حالت مقایسه می‌توان نوشت:

$$\frac{U'}{U} = \left( \frac{I'}{I} \right)^2 \rightarrow \frac{80}{20} = \left( \frac{I'}{I} \right)^2 \rightarrow \left( \frac{I'}{I} \right)^2 = 4 \rightarrow \frac{I'}{I} = 2$$

## شیمی

۶۶. گزینه ۱ درست است.

مونومرهای سازنده موجود در هر گزینه:

گزینه ۱) پروپن و گلوکوز

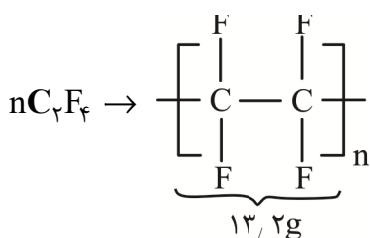
گزینه ۲) سیانواتن و وینیل کلرید

گزینه ۳) اتن و استیرن

گزینه ۴) گلوکوز و تترافلورو اتن

با محاسبه تفاوت جرم‌های مولی هر گزینه مشاهده می‌شود که بیشترین تفاوت جرم مولی، مربوط به مونومرهای گزینه (۱) است.

۶۷. گزینه ۳ درست است.



$$C_2F_4 \times 2(12) + 4(19) = 100 \frac{g}{mol}$$

$$\frac{13/2}{100} \times 6 \times 10^22 = 7.94 \times 10^{22}$$

۶۸. گزینه ۲ درست است.

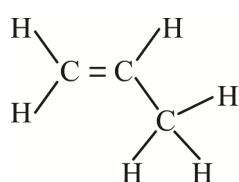
گزاره‌های دوم و سوم درست است.

از پلی‌پروپن برای ساخت سرنگ استفاده می‌شود که مونومر آن، پروپن ( $CH_2 = CH_2CH_3$ ) می‌باشد؛ بنابراین:

- فقط دارای پیوندهای دوگانه است.

- دارای جرم مولی برابر با  $\frac{g}{mol}$  ۴۲ است، که درصد اتم‌های کربن در آن برابر است با:

- همان‌طور که در ساختار دیده می‌شود، تعداد کل پیوندها برابر با ۹ می‌باشد.



- پروپن به شکل گازی یافت می‌شود.

۶۹. گزینه ۳ درست است.

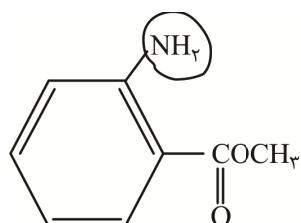
گزاره‌های اول و دوم درست است.

گزاره نخست درست است. با محاسبه جرم مولی هر سه ساختار در می‌باییم که ترکیب شماره (۳)، دارای بیشترین جرم مولی است.

گزاره دوم درست است. الكل سازنده ترکیب ۱-پنتانول است و اسید سازنده ترکیب (۳) اتانوییک اسید می‌باشد. بنابراین با

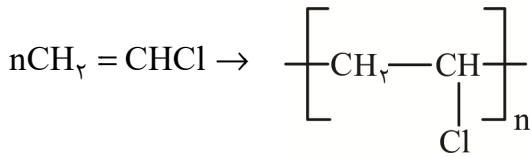
ترکیب شدن این دو اسید با یکدیگر، پنتیل اتانوات به دست می‌آید.

گزاره سوم نادرست است. عامل آمینی دارد و به علت وجود حلقه بنزنی، آромاتیک است.



۷۰. گزینه ۱ درست است.

$$\text{CH}_\gamma = \text{CHCl} : 2(12) + 3 + 35/5 = 62/5 \frac{\text{g}}{\text{mol}}$$



$$\frac{0/0^{\circ}\text{ mol} \times 6/0^{\circ} 2 \times 10^{23}}{10^{19}} = 240.8 \xrightarrow{\times 62/5} 150500\text{ g}$$

بهارای یک مول  $150500\text{ g}$  خواهد بود، که معادل با  $150.5\text{ kg}$  است.

۷۱. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزاره‌ها:

گزاره اول نادرست است. ویتامین (د) در آب نامحلول است و جاذب هیدروژنی برقرار نمی‌سازد.

گزاره دوم درست است. اتانول به هر نسبتی می‌تواند در آب حل شود.

گزاره سوم درست است. نفتالن دارای فرمول مولکولی  $C_{10}H_8$ ، دارای ۵ پیوند دوگانه است.

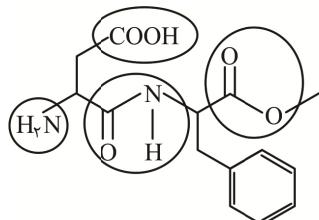
گزاره چهارم نادرست است. این ترکیب فاقد حلقه بنزنی است.

۷۲. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) نادرست است. این ترکیب دارای ۳ مول پیوند دوگانه است و بنابراین با ۳ مول هیدروژن سیر می‌شود.

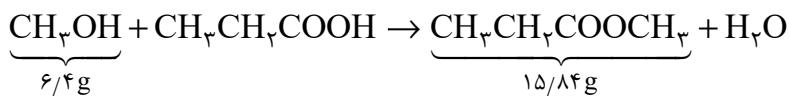
(۲) نادرست است. این ساختار دارای ۴ نوع از گروه‌های عاملی مختلف می‌باشد.



(۳) درست است. فرمول مولکولی این ترکیب،  $C_{14}H_{18}N_2O_5$  است.

(۴) نادرست است. این ترکیب دارای ۱۲ جفت الکترون ناپیوندی است.

۷۳. گزینه ۱ درست است.



$$\frac{x}{100} \times \frac{6/4}{32} = \frac{15/84}{1} \Rightarrow x = \% 90$$

۷۴. گزینه ۳ درست است.

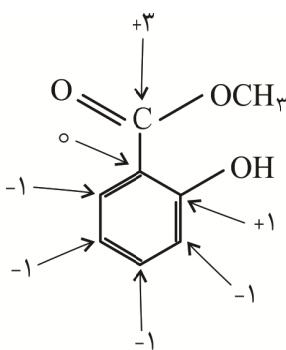
بررسی گزینه‌ها:

(۱) نادرست است. ترکیب (A)، به طور کلی ناقطبی بوده و در آب نامحلول است.

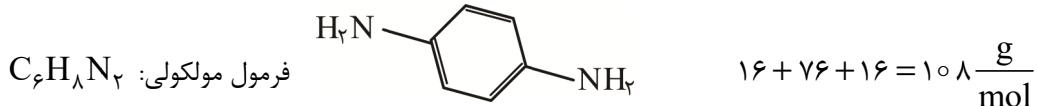
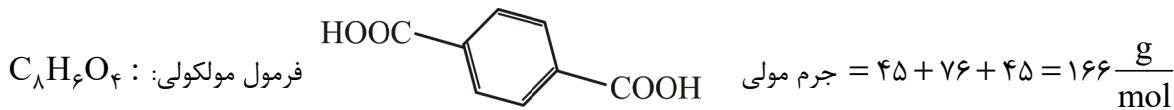
(۲) نادرست است. ترکیب (B) دارای گروه‌های عاملی هیدروکسیل و استر است.

(۳) درست است.

(۴) نادرست است. مجموع اعداد اکسایش اتم‌های کربن برابر با صفر می‌باشد.



۷۵. گزینه ۱ درست است.



$$\frac{166}{108} = 1.53$$

۷۶. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزاره‌ها به ترتیب:

درست است. گرافیت و الماس، هر دو جزو جامد‌های کووالانسی است.

درست است.

نادرست است. الماس رسانای جریان برق نیست.

نادرست است. در الماس، هر اتم کربن، با چهار پیوند یگانه، به چهار اتم کربن دیگر اتصال دارد.

۷۷. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزاره‌ها به ترتیب:

درست است.

نادرست است. نیتروژن دارای خصلت نافلزی کمتری است و فلوئور دارای خصلت نافلزی بیشتری می‌باشد. (رنگ سرخ)

نادرست است. شکل (۱) مربوط به یک ساختار ناقطبی است و در میدان الکتریکی جهت‌گیری نمی‌کند.

درست است، شکل (۲) می‌تواند مربوط به محصول فرآیند هابر باشد که آمونیاک است.

۷۸. گزینه ۴ درست است.

بررسی موارد:

الف) نادرست است. کربن دی‌سولفید یک ماده ناقطبی است.

ب) نادرست است. گوگرد دی‌اکسید یک ماده خمیده است، در حالی که کربن دی‌اکسید دارای ساختار خطی است و از لحاظ نقشهٔ پتانسیل و قطبیت نیز با هم دارای تفاوت‌های آشکاری هستند.

پ) درست است.

ت) نادرست است. در مولکول‌های دواتمی ناجور هسته، توزیع الکترون‌ها به صورت نامتقارن است و مولکول قطبیت پیدا می‌کند.

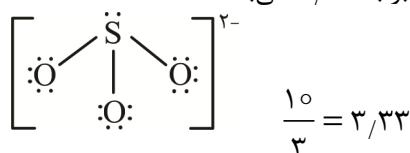
۷۹. گزینه ۱ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) آمونیاک در دمای اتاق به شکل گازی یافت می‌شود.

۳) در مولکول گوگرد تری‌اکسید، تراکم بار الکتریکی به میزان مشابهی روی اتم‌های اکسیژن می‌باشد.

۴) با توجه به ساختار یون سولفیت، نسبت جفت الکترون‌های ناپیوندی به پیوندی برابر با  $\frac{3}{33}$  می‌باشد.



۸۰. گزینه ۴ درست است.

هر سه گزاره درست است.

بررسی گزاره دوم: عنصر W با B، ۷۰۰ کیلوژول بر مول، آنتالپی فروپاشی شبکه آن است، بنابراین:

$$0.35 \times 700 = 245 \text{ kJ}$$

بررسی گزاره سوم: اندازهٔ شعاع اتمی با آنتالپی شبکه رابطهٔ وارون دارد.

۸۱. گزینه ۱ درست است.

مطابق با تعريف، به گرمای لازم برای فروپاشی شبکه بلور یک ترکیب یونی به یون‌های گازی و سازنده آن، آنتالپی شبکه گفته می‌شود. این فرآیند گرمائی است و مقدار آنتالپی در سمت چپ معادله نوشته می‌شود.

$$\text{MgF}_3 : 24 + 2(19) = 62 \frac{\text{g}}{\text{mol}}, \quad \frac{2}{62} \times 2965 = 956 \text{ kJ}$$

۸۲. گزینه ۱ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

- ۱) اولین عنصر دسته S جدول دوره‌ای در دوره چهارم، پتاسیم است و به علت شعاع یونی بزرگ‌تر با هالوژن‌ها، آنتالپی فروپاشی شبکه کمتری دارد.
- ۲) به طور معمول، گازها به میزان کمی در آب حل می‌شوند و همین طور اتنین ناقطبی بوده و اتانول قطبی است.
- ۳) عدد کوئوردیناسیون ترکیب‌های یونی با هم، می‌تواند متفاوت باشد.
- ۴) چگالی بار منیزیم از سدیم بیشتر است.

۸۳. گزینه ۳ درست است.



$$\frac{0/1 \times 0/1}{2} = \frac{65 \times 10^{-3}}{65n} \Rightarrow n = 2$$

$$V^{(5-n)+} = V^{(5-2)+} = V^{3+} \quad \text{به رنگ سبز می‌شود.}$$

۸۴. گزینه ۳ درست است.

بررسی موارد:

الف) آنتالپی نمودار (۱) برابر با  $-181$  کیلوژول است و آنتالپی نمودار (۲) برابر با  $+72$  کیلوژول است. جمع جبری این دو مقدار برابر با:

ب) انرژی فعال‌سازی در مسیر برگشت نمودار (۱)، برابر با  $562$  کیلوژول و انرژی فعال‌سازی در مسیر رفت نمودار (۲) برابر با  $78$  کیلوژول است. این نسبت برابر با  $7/2$  است.

۸۵. گزینه ۲ درست است.

ابتدا اختلاف مقادیر را در حضور و غیاب کاتالیزگر محاسبه می‌کنیم.

$$\text{NO} : 1/1 - 0/1 = 1 \frac{\text{g}}{\text{km}}$$

$$\text{CO} : 4/5 - 0/5 = 4 \frac{\text{g}}{\text{km}}$$

$$\text{C}_x\text{H}_y : 2/77 - 0/77 = 2 \frac{\text{g}}{\text{km}}$$

$$1 + 4 + 2 = 7 \frac{\text{g}}{\text{km}}$$

$$(2000000 \times 60 \times 7) \div 10^6 = 840 \text{ ton}$$

سپس مجموع آلایندگی‌های واردشده به هواکره را محاسبه می‌کنیم:

۸۶. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزاره‌ها:

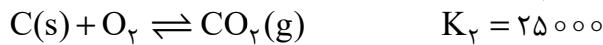
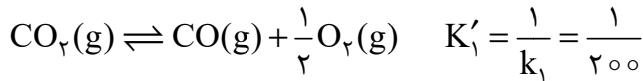
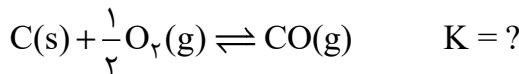
گزاره اول نادرست است. از کاتالیست‌های متخلخل استفاده می‌شود. این نوع از کاتالیست‌ها به‌شكل توری یافت می‌شوند.

گزاره دوم درست است. این ماده آمونیاک می‌باشد که از طریق فرآیند هابر به‌دست می‌آید.

گزاره سوم نادرست است. هدف اصلی، به دام انداختن گاز نیتروژن دی‌اکسید است.

گزاره چهارم درست است. با افزایش این گازهای آلاینده در هواکره، با انجام واکنش‌های پیاپی، می‌تواند منجر به تولید اوزون تروپوسفری شود.

۸۷. گزینه ۱ درست است.



$$K = K'_1 \times K_2 \Rightarrow K = \frac{1}{200} \times 25000 = 125$$

۸۸. گزینه ۴ درست است.



$$k = [CO_2] = 2 \times 10^{-2} \frac{\text{mol}}{\text{L}} \xrightarrow{\times 2} 4 \times 10^{-2} \text{ mol}$$

$$4 \times 10^{-2} \text{ mol} \times \frac{6.02 \times 10^{23}}{1 \text{ mol}} = 2.4 \times 10^{22} \quad \text{مولکول}$$

۸۹. گزینه ۴ درست است.

بررسی موارد:

(الف) در نمودار، دو ماده به شکل نزولی و یک ماده به شکل صعودی است؛ بنابراین، با توجه به نسبت‌های مولی صعودی و نزولی، تعادل  $[SO_2, O_2, SO_3]$  درست خواهد بود.

$$k = \frac{[SO_3]^2}{[SO_2]^2 [O_2]} ; k = \frac{(0.1)^2}{(0.3)^2 (0.2)} = 0.55 \quad (b)$$

(پ) در دمای ثابت، مقدار عددی ثابت تعادل تغییری نخواهد کرد و با تغییر غلظت، تغییری نخواهد کرد.

۹۰. گزینه ۱ درست است.

$$\begin{cases} NO_2 = 46 \frac{\text{g}}{\text{mol}} \\ N_2O_4 = 92 \frac{\text{g}}{\text{mol}} \\ \frac{92}{46} = 0.02 \text{ mol } NO_2 \\ \frac{92}{92} = 0.0025 \text{ mol } N_2O_4 \end{cases}$$

$$k = \frac{[NO_2]^2}{[N_2O_4]} ; k = \frac{\left(\frac{0.02}{0.0025}\right)^2}{\left(\frac{0.0025}{0.0025}\right)} = 0.032$$

### زمین‌شناسی

۹۱. گزینه ۴ درست است.

راستای گسل سبزواران شمالی - جنوبی است.

سایر گزینه‌ها:

راستای گسل تبریز و زاگرس: شمال غرب - جنوب شرق است.

راستای گسل درونه: شمالی - جنوبی نیست. (فصل ۷ - ص ۱۱۴)

**۹۲. گزینه ۴ درست است.**

ژئوفیزیک، برای مطالعه ساختمان درونی زمین، که به راحتی در دسترس نیست و همچنین شناسایی ذخایر و معادن زیرزمینی با استفاده از امواج لرزه‌ای، بررسی مغناطیس زمین، مقاومت الکتریکی و شدت گرانش سنگ‌ها، کاربرد دارد. کم و زیاد شدن شدت گرانش در هر نقطه اطلاعاتی درباره مواد سازنده زمین می‌دهد. تفاوت در چگالی مواد بر جرم و مقدار گرانش اثر دارد.

سایر گزینه‌ها:

- پترولوزی به شیوه تشکیل و ردهبندی سنگ‌های آذرین و دگرگونی می‌پردازد.
- ژئوشیمی به توزیع غیریکنواحت عناصر در سنگ‌ها می‌پردازد.
- تکتونیک به حرکت ورقه‌ها و پیامدهای آن می‌پردازد. (فصل ۶ - ص ۱۰۱)

**۹۳. گزینه ۱ درست است.**

کانی هالیت با ترکیب  $\text{NaCl}$  یک نوع کلرید است. کانی اورپیمان با ترکیب  $\text{As}_2\text{S}_3$  یک نوع سولفید می‌باشد.

سایر گزینه‌ها:

- هالیت و اورپیمان از نوع کربنات و سیلیکات نیستند. (فصل ۵ - ص ۷۳)

**۹۴. گزینه ۲ درست است.**

در مطالعات آغازین یک پروژه، به منظور نمونه‌برداری از خاک یا سنگ پی‌سازه، گمانه حفر می‌شود. نمونه‌های سنگ یا خاک برداشت شده به آزمایشگاه‌های تخصصی ارسال می‌شود و مقدار مقاومت سنگ و خاک در برابر تنש‌های وارد مورد بررسی قرار می‌گیرد.

سایر گزینه‌ها:

- پوشش بتن برای مقاومت سقف و دیواره تونل است.
- آزمایشگاه تخصصی سنگ، نوع تنش وارد را تعیین نمی‌کند، بلکه مقاومت سنگ در برابر تنش را مشخص می‌سازد.
- جدایی سنگ مقاوم از ناپایدار توسط مغزه‌گیری انجام نمی‌شود. (فصل ۴ - ص ۶۱)

**۹۵. گزینه ۴ درست است.**

با توجه به تصاویر کتاب درسی، در رودخانه مستقیم، بیشترین سرعت رود در وسط تا نزدیک سطح آب است.

سایر گزینه‌ها:

- در رود انحنیدار (X) یعنی سرعت زیاد در دیواره م-curv قرار دارد.
- کمترین سرعت رود مستقیم در کف و دیواره‌های ان است. (فصل ۳ - ص ۴۴)

**۹۶. گزینه ۱ درست است.**

در فرآیندهای زغال‌شدنگی از تورب تا آنتراسیت، تغییرات زیادی رخ می‌دهد و سبب می‌شود با خروج تدریجی آب و مواد فرار، درصد کربن در سنگ حاصل افزایش یابد.

سایر گزینه‌ها:

- مقدار فشار رسوبات با ان که عامل مهمی در فرآیند تبدیل زغال‌ها است اما معیاری برای مقایسه توان انرژی‌زنی یک زغال نیست.
- میزان کربن‌دی‌اکسید و مقدار فعالیت باکتری غیرهوایی در همان ابتدای تبدیل اجسام گیاهی به تورب نقش دارند ولی اساس تقسیم‌بندی زغال‌ها نیستند. (فصل ۲ - ص ۳۸)

**۹۷. گزینه ۳ درست است.**

نظریه کوپرنیک که همان نظریه خورشید مرکزی است؛ اما گزینه ۳، بیانگر قانون دوم کپلر است: هر سیاره چنان به دور خورشید می‌گردد که خط فرضی که سیاره را به خورشید وصل می‌کند، در مدت زمان‌های مساوی، مساحت‌های مساوی ایجاد می‌کند.

سایر گزینه‌ها:

- خورشید در مرکز عالم است و سیارات و زمین به دور آن می‌گردند. (همان نظریه خورشید مرکزی)
- حرکت روزانه خورشید در آسمان ظاهری و نتیجه چرخش زمین به دور محور خود است. (همان نظریه خورشید مرکزی)
- هر سیاره چنان به دور خورشید می‌گردد که در طول گردش، فاصله‌های مساوی ایجاد می‌کند. (شکل دایره‌ای مدارات)

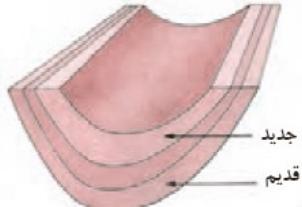
(همان نظریه خورشید مرکزی) (فصل ۱۷ - ص ۱۲)

**۹۸. گزینه ۲ درست است.**

در چین خوردگی از نوع ناودیس، لایه‌های جدیدتر در مرکز و لایه‌های قدیمی‌تر در حاشیه چین قرار می‌گیرند، پس در شکل، لایه ۵ جوان‌ترین بوده و لایه‌ها به ترتیب افزایش سن قرار دارند. پس لایه ۶ قدیمی‌ترین لایه خواهد بود. (فصل ۶، ص ۹۸)

سایر گزینه‌ها:

- به شکل ناودیس مقابل توجه کنید.



**۹۹. گزینه ۳ درست است.**

یکی از نشانه‌های مسمومیت با سرب، ایجاد خط آبی‌رنگ در محل اتصال دندان‌ها به لثه است. (فصل ۵، ص ۷۸)

سایر گزینه‌ها:

- کمبود ید باعث گواتر می‌شود.
- کمبود فلور باعث پوسیدگی دندان می‌شود.
- فزونی فلور باعث فلورسیس می‌گردد.

**۱۰۰. گزینه ۳ درست است.**

اگر محور تونل موازی با لایه‌بندی سنگ‌های مقاوم مانند هورنفلس باشد، یعنی در سرتاسر تونل، سقف از جنس مقاوم تشکیل شود، این تونل مقاوم است.

سایر گزینه‌ها:

- تونل‌ها باید بالاتر از سطح ایستابی باشند.
- سقف تونل نباید آهک باشد. (فصل ۴ - ص ۶۵)

**۱۰۱. گزینه ۱ درست است.**

در خاک‌های شنی، آب به راحتی از میان ذرات عبور می‌کند، یعنی زهکشی خوبی دارد، اما برای رشد گیاهان مناسب نمی‌باشد، چون آب و مواد مغذی را در خود نگه نمی‌دارد.

سایر گزینه‌ها:

- خاک رس به علت ریز بودن، اجازه عبور آب و هوا را نمی‌دهد و نامناسب است.
- خاک لوم بسیار مطلوب است.
- خاک فسفاته نیز برای کشاورزی مناسب است. (فصل ۳ - ص ۵۳)

**۱۰۲. گزینه ۲ درست است.**

در واقع برليان در تعداد و نحوه تراش با الماس تفاوت دارد. (فصل ۲ - ص ۳۴)

سایر گزینه‌ها:

الماس و برليان هر دو از نظر: ترکیب - شرایط تشکیل و درجه سختی یعنی مقدار خراش بر روی سایر کانی‌ها دارای مشخصات یکسانی هستند.

**۱۰۳. گزینه ۴ درست است.**

شهری که در پایان بهار یعنی اول تیرماه، شب‌های طولانی دارد، پس در نیم‌کره جنوبی قرار گرفته است. در اول دی‌ماه یعنی اول زمستان، برعکس شهرهای واقع در نیمکره شمالی، که زمستان دارند، این شهر قطعاً دارای تابستان است و سایه‌های کوتاه دارد.

سایر گزینه‌ها:

- روز ۱۲ ساعت و شب ۱۲ ساعت مخصوص مناطق واقع بر روی مدار استوا است. (فصل ۱ - ص ۱۴)

۱۰۴. گزینه ۱ درست است.

آب‌های گرم ناشی از توده‌های مذاب باعث انحلال برخی از عناصر شده و در داخل شکستگی‌های سنگ تهشیں و کانسنگ‌هایی به شکل رگه‌های معدنی را ایجاد می‌کنند. (ص ۳۱)  
سایر گزینه‌ها:

- با تخریب سنگ‌های آذرین، فلز با چگالی زیاد در طول مسیر رودخانه تهشین می‌شود. (کانسنگ رسوبی)
- همزمان با تبلور بخش اعظم ماقما، مقدار زیادی آب و فلز با ارزش در پایین حجره ماقما تشکیل می‌شود. (کانسنگ ماقمایی)

۱۰۵. گزینه ۲ درست است.

حدود ۶۰۰ میلیون سال قبل، قاره بزرگی به نام پانگه‌آ بر روی کره زمین وجود داشت که از به‌هم پیوستن همه خشکی‌ها به وجود آمده بود. این خشکی بزرگ در اواسط کامبرین، یعنی حدود ۵۰۰ میلیون سال پیش، بر اثر فرآیندهای زمین ساختی شروع به باز شدن کرد. (شماره یک ویلسون، مرحله بازشدگی) (فصل ۱ - ص ۱۹ ، ۱۰۵)

سایر گزینه‌ها:

- گزینه‌های دیگر مراحل گسترش، بسته شدن و برخورد را نمایش می‌دهند.